

Bijlage A Inkomensverdeling

Inkomensafhankelijkheid treedt op wanneer personen geen eigen inkomen hebben waarmee zij (in voldoende mate) kunnen voorzien in hun eigen bestaan. Deze situatie doet zich met name voor bij schoolgaande kinderen. Wanneer partners over een eigen bron van inkomen beschikken, is van inkomensafhankelijkheid sprake wanneer met dit inkomen niet in een eigen bestaan zou kunnen worden voorzien.

Bestedingsafhankelijkheid treedt op wanneer het inkomen gezamenlijk wordt besteed (met name door hoofd en partner) of wanneer men afhankelijk is van bestedingsbeslissingen van anderen (zoals inwonende kinderen). Dit criterium is in de praktijk niet altijd goed toe te passen omdat de bestedingsafhankelijkheid van sommigen, met name van meerderjarige (inwonende) kinderen sterk varieert. Er zijn huishoudens waarbij deze kinderen zelf verantwoordelijk zijn voor hun bestedingen maar er zijn ook huishoudens waarin zij die verantwoordelijkheid met anderen moeten delen of in het geheel niet krijgen. Het bestedingscriterium zal dan in het ene geval meerderjarige kinderen als 'zelfstandig' huishouden aanmerken en in het andere geval niet, hetgeen uit consistentie-overwegingen ongewenst is.

Het juridisch criterium heeft betrekking op de in het Burgerlijk wetboek vastgelegde rechten en plichten van gehuwden (en vergelijkbare samenlevingsvormen) en kinderen. In dit wetboek zijn de huwelijkse plichten vastgelegd (titel 5), de handlingsbekwaamheid van meerderjarigen (titel 13) en de onderhoudsplicht van ouders voor hun minderjarige kinderen (titel 14). De meerderjarigheid van kinderen gaat in bij het achttiende levensjaar, waarmee juridische zelfstandigheid wordt verkregen.

Tabel A1 geeft een overzicht van mogelijke huishoudensdefinities vanuit de achterliggende criteria.

Tabel A1 Enkele huishoudensbegrippen en achterliggende criteria (ja: behoort tot het huishouden van de kostwinner)

	definitie in dit rapport	afbakeningscriteria			bestaande definities	
		bestedingsafhankelijkheid	inkomensafhankelijkheid	juridische afhankelijkheid	enge definitie huishoudens ^a	ruime definitie huishoudens ^b
kostwinner huishouden	ja	ja	ja	ja	ja	ja
partner of echtgenote:	ja	ja	ja/nee	ja	ja	ja
inwonende 0-17-jarigen	ja	ja	ja	ja	ja	ja
inwonende kinderen 18 +						
studerend	ja	ja/nee	ja/nee	nee	nee	ja
niet studerend	ja	ja/nee	nee	nee	nee	ja
uitwonende kinderen 18+						
studerend	nee	nee	ja/nee	nee	nee	nee
niet studerend	nee	nee	nee	nee	nee	nee
inwonende anderen 18+	nee	ja	nee	nee	nee	ja

a Onder andere gebruikt door het SCP voor de bepaling van de tertiaire inkomensverdeling (SCP 1994).

b Onder andere gebruikt door het CBS voor de bepaling van de personele inkomensverdeling (CBS 1998).

Bron: SCP

Uit tabel A1 blijkt dat de enge definitie van huishoudens aansluit op het juridische criterium en de ruime definitie van huishoudens op het bestedingscriterium. Er is geen huishoudensdefinitie opgenomen die spoort met het criterium van inkomensafhankelijkheid. Deze omstandigheid is voor een belangrijk deel toe te schrijven aan het feit dat veel gegevensbronnen een dergelijke definitie niet mogelijk maken. Dat komt met name door een gebrek aan informatie over uitwonende studerende kinderen, zoals het Inkomenspanelonderzoek en het Woningbehoeftenonderzoek van het CBS. Het laatste onderzoek laat overigens ook de ruime definitie niet toe, omdat gegevens over het inkomen van anderen dan hoofd en partner ontbreken.¹

De keuze van de inkomenseenheid heeft grote gevolgen voor de beschrijving van de inkomensverdeling en de meting van inkomensongelijkheid. Tabel A2 brengt dit in beeld voor de jaren 1977, 1990 en 1999.

Tabel A2 Inkomenseenheden en de inkomensverdeling^a

	personen 18+						huishoudens					
				enge definitie			ruime definitie			definitie in dit rapport		
	1977	1990	1999	1977	1990	1999	1977	1990	1999	1977	1990	1999
aantal eenheden (x 1.000)	9.358	11.027	11.805	5.394	6.762	7.477	4.560	5.835	6.623	4.670	5.911	6.695
met eigen inkomen (%)	72	84	88	100	100	99	100	100	99	100	100	99
gemiddeld inkomen (euro, niveau 1999)												
besteedbaar inkomen	11.330	11.990	13.140	19.660	20.560	22.470	23.360	26.810	27.680	23.050	26.410	27.210
gestandaardiseerd inkomen	11.330	11.990	13.140	14.130	15.520	15.780	14.490	16.440	16.770	14.550	16.430	16.740
inkomensongelijkheid (variatiecoëfficiënt)												
besteedbaar inkomen	1,02	0,99	0,93	0,59	0,68	0,70	0,56	0,60	0,61	0,57	0,61	0,62
gestandaardiseerd inkomen	1,02	0,99	0,93	0,53	0,61	0,64	0,50	0,54	0,56	0,50	0,55	0,57

a Exclusief verwijdering zeer lage/hoge inkomens; exclusief onvolledige jaarinkomens.
 De ouderlijke overdrachten aan studenten konden om gegevenstechnische redenen niet correct worden verwerkt in de huishoudensdefinities. Deze maken deel uit van het ouderlijk inkomen en zijn niet als afzonderlijke post bekend. Dit betekent dat de ouderlijke inkomens zijn overschat en het inkomen van studenten is onderschat.

Bron: CBS (IPO) SCP-bewerking (exclusief personen en huishoudens in inrichtingen en tehuizen)

Onder de personen van achttien jaar en ouder in tabel A2 kunnen ook personen voorkomen die geen eigen inkomen hebben. Dit betekent dat er een ongelijkheidsmaat moet worden gekozen die nulinkomens aankan, hetgeen bij de Variatiecoëfficiënt het geval is.

Uit de tabel blijkt dat de enge definitie van huishoudens in 1999 ongeveer 13% meer eenheden gaf dan de ruime definitie en in 1977 ongeveer 18% meer huishoudens. De afbakening van huishoudens volgens de enge en ruime definitie heeft ook gevolgen voor het gemiddeld inkomen en de inkomensongelijkheid. In de enge definitie van huishoudens is het gemiddeld besteedbaar inkomen in 1999 ongeveer 20% lager en de inkomensongelijkheid is ongeveer 12½% hoger dan in de ruime definitie. Wanneer wordt uitgegaan van het gestandaardiseerd besteedbaar inkomen, waarbij het inkomen wordt gecorrigeerd voor verschillen in omvang en samenstelling van huishoudens (zie hierna), is het beeld qua inkomen duidelijk minder verschillend (6% lager in de enge definitie) maar qua inkomensongelijkheid nauwelijks anders. De definitie is dit rapport sluit nauw aan bij de ruime definitie van huishoudens.

Uit de vergelijking in de tijd blijkt dat de keuze van het huishoudensbegrip enige invloed heeft op de verandering in inkomensongelijkheid. Tussen 1977 en 1999 nam de inkomensongelijkheid van het gestandaardiseerd inkomen volgens de enge definitie toe met ongeveer 20% en volgens de ruime definitie met ongeveer 10%. De ongelijkheid van persoonsinkomens vertoont een ander beeld dan die van huishoudensinkomens. Terwijl de ongelijkheid in huishoudensinkomens tussen 1977 en 1999 fors is toegenomen, is die van persoonsinkomens fors afgenomen (met ongeveer 10%). Dit is geheel toe te schrijven aan de toename van het aantal personen met inkomen. Dit effect heeft in het rapport van de Wetenschappelijke raad voor het regeringsbeleid over mogelijke vormen van maatschappelijke tweedeling (WRR 1996: 69-71) veel aandacht gehad als de 'inclusieve' benadering van inkomensongelijkheid (inclusief personen zonder inkomen). Terwijl in 1977 ongeveer 28% van de personen van achttien jaar of ouder geen eigen bron van inkomen had, is dit aandeel in 1999 gedaald naar 11%. Dit is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de individualisering van de AOW in 1985 en de toegenomen arbeidsparticipatie van (gehuwde) vrouwen. Wanneer alleen personen met inkomen in beschouwing worden genomen, is wel sprake van een toename van de inkomensongelijkheid in dezelfde orde van grootte als bij huishoudens. Dit betekent dat de ongelijkheid bij verdiemers wel is toegenomen, maar dat dit effect wordt overschaduwd door de vermindering van het aantal personen zonder inkomen.

Tabel A3 Gemiddelde gestandaardiseerde inkomens van huishoudens, 1977-1989 (x 1.000 euro, in prijzen van 1999)

	1977	1981	1985	1989
inkomensbron				
loon	15.249	15.262	14.418	16.523
winst	19.251	18.739	18.964	21.495
uitkering	12.740	12.657	10.631	10.815
pensioen	13.268	13.617	12.944	13.899
huishoudenstype				
alleenstaande	14.182	14.255	12.862	13.569
eenoudergezin	14.787	14.246	12.436	13.279
paar zonder kinderen ^a	15.703	15.770	14.929	16.772
paar met kinderen ^a	14.301	14.192	13.316	15.368
overige huishoudens	15.376	15.068	13.353	14.229
totaal	14.730	14.670	13.590	15.078

a Van 0-17 jaar.

Bron: CBS (IPO) SCP-bewerking

Tabel A4 Gemiddelde gestandaardiseerde inkomens van huishoudens, 1990-1999 (x 1.000 euro, in prijzen van 1999)

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
inkomensbron										
loon	17.207	17.268	17.155	17.259	17.396	17.618	17.625	17.724	18.021	18.306
winst	23.277	22.768	21.914	21.141	21.011	21.557	21.544	21.748	21.995	22.659
uitkering	10.798	10.613	10.653	10.214	10.123	10.238	10.251	10.721	10.902	10.955
pensioen	14.521	14.533	14.480	14.543	14.455	14.451	14.599	14.669	15.005	15.110
huishoudenstype										
alleenstaande	13.960	13.840	13.824	13.478	13.458	13.574	13.502	13.607	13.983	14.249
eenoudergezin	13.964	13.613	13.373	13.248	12.867	12.879	12.764	12.839	13.085	13.418
paar zonder kinderen ^a	17.747	17.818	17.742	17.833	17.881	18.231	18.404	18.569	18.956	19.181
paar met kinderen ^a	16.158	16.102	15.964	16.023	16.108	16.335	16.477	16.697	16.997	17.357
overige huishoudens	15.012	14.878	14.561	14.279	14.132	14.375	14.335	14.387	14.661	15.019
totaal	15.810	15.774	15.669	15.579	15.598	15.812	15.873	16.025	16.363	16.630

a Van 0-17 jaar.

Bron: CBS (IPO) SCP-bewerking

Tabel A5 geeft de resultaten van een poging tot rangordening naar welvaart op basis van Lorenzdominantie: in welke jaren was men beter af dan in andere jaren? Daartoe zijn 1%-groepen met gecumuleerde aandelen van gestandaardiseerd inkomen gemaakt.²

Tabel A5 Jaren (kopregel) die op basis van Lorenzdominantie door andere jaren (in de cellen) worden gedomineerd

1977	1981	1985	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
1977	1977												
	1981												
	1989												
				1990	1990	1990	1990	1990	1990				
						1991	1991						
						1992	1992						
								1995	1995				
								1997	1997		1997		
								1998	1998	1998	1998	1998	
								1999	1999	1999	1999	1999	

Vet: ook dominant volgens de strenge variant (alleen onderste 1% mag recessief zijn; ruime variant: 5%).

Bron: CBS (IPO) SCP-bewerking

Bijlage B Inkomensongelijkheid

B1 Theorie

In dit deel van de bijlage worden formules afgeleid voor veranderingen van ongelijkheidsdecomposities in de tijd. Eerst komen groepsdecomposities voor drie additief decomponeerbare maatstaven aan bod, daarna een bronnendecompositie die in beginsel voor elke maatstaf toepasbaar is.

Groepsdecomposities

De verklaring van veranderingen in tussen- en binnengroepsongelijkheden tussen tijdstippen t_1 en t_2 uit veranderingen in groepskenmerken is hier berekend voor de additief decomponeerbare maatstaven I_0 , I_1 en I_2 . Globaal wordt de notatie en de aanpak van Mookherjee en Shorrocks (1982) gevolgd.³

Voor een groep g is:

v^g het bevolkingsaandeel (in de populatie)

μ^g het gemiddeld inkomen

ζ^g het gemiddeld inkomen als fractie van het gemiddeld inkomen van de gehele populatie

Voor de mean log deviation (I_0), de Theilcoëfficiënt (I_1) en een variant op de variatiecoëfficiënt (I_2), luiden de decomposities op een vast moment in de tijd:

$$\begin{aligned} I_0 &= I_{0,tussen} + I_{0,binnen} = \sum_g v^g \ln \left(\frac{\mu}{\mu^g} \right) + \sum_g v^g I_0^g \\ I_1 &= I_{1,tussen} + I_{1,binnen} = \sum_g v^g \frac{\mu^g}{\mu} \ln \left(\frac{\mu^g}{\mu} \right) + \sum_g v^g \frac{\mu^g}{\mu} I_1^g \\ I_2 &= I_{2,tussen} + I_{2,binnen} = \frac{1}{2} \sum_g v^g \left(\left(\frac{\mu^g}{\mu} \right)^2 - 1 \right) + \sum_g v^g \left(\frac{\mu^g}{\mu} \right)^2 I_2^g \end{aligned}$$

met:

I_0, I_1, I_2 ongelijkheidsmaatstaf (zie tabel 2.5 in hoofdstuk 2)

μ gemiddeld inkomen van de populatie

De veranderingen in tussen- en binnengroepsongelijkheden worden verklaard uit veranderingen in de groepsongelijkheden (I_0^g, I_1^g en I_2^g), in de bevolkingsaandelen v^g en in de gemiddelde inkomens μ^g .

Een verandering in ζ^g wordt dus herleid, en wel tot veranderingen in v^g en μ^g . Een verandering in de ζ^g van een groep kan immers worden veroorzaakt door een verandering in het gemiddeld inkomen van die groep, maar ook door een verandering in de omvang van die groep, en door veranderingen in inkomen en omvang van andere groepen.

Groepsdecompositie I_0

De maatstaf I_0 is als volgt decomponeerbaar:

$$I_0 = I_{0, \text{tussen}} + I_{0, \text{binnen}} = - \sum_g v^g \ln \lambda^g + \sum_g v^g I_0^g = \sum_g (- v^g \ln \lambda^g + v^g I_0^g)$$

De verandering van de ongelijkheid in de tijd $\Delta I_0 = I_0(t_2) - I_0(t_1)$ kan daarom als volgt worden geschreven:

$$\Delta I_0 = \sum_g (- \Delta (v^g \ln \lambda^g) + \Delta (v^g I_0^g))$$

Met een bovenliggende streep als aanduiding voor het tijdsgemiddelde van t_1 en t_2 en met behulp van de algemene rekenregel $\Delta (A B) = \bar{A} \Delta B + \bar{B} \Delta A$ kan dit verder worden uitgewerkt. Voor een goed overzicht gebeurt dit apart voor de tussen- en de binnengroepsongelijkheid. De verandering van de tussengroepsongelijkheid is:

$$\Delta I_{0, \text{tussen}} = \sum_g (\overline{\ln \lambda^g} \Delta v^g - \bar{v}^g \Delta \ln \lambda^g)$$

Zoals gezegd is een nadeel van deze formulering dat de laatste term reacties weer-geeft op verschillende mogelijke veranderingen in ζ^g , omdat ζ^g het quotiënt is van het gemiddeld inkomen van de groep en het gemiddeld inkomen in de populatie. Daarom wordt deze laatste term als volgt herschreven:

$$\begin{aligned} - \sum_g \bar{v}^g \Delta \ln \lambda^g &= \sum_g \bar{v}^g \Delta \ln \left(\frac{\sum_g (v^g \mu^g)}{\mu^g} \right) \\ &= \sum_g \bar{v}^g \Delta \ln \left(\sum_g (v^g \mu^g) \right) - \sum_g \bar{v}^g \Delta \ln \mu^g \\ &= \Delta \ln \left(\sum_g (v^g \mu^g) \right) - \sum_g \bar{v}^g \Delta \ln \mu^g \end{aligned}$$

De eerste term in deze formule is gelijk aan:⁴

$$\begin{aligned}
 \Delta \ln \left(\sum_g (v^g \mu^g) \right) &= \ln \left(\sum_g (v^g(t_2) \mu^g(t_2)) \right) - \ln \left(\sum_g (v^g(t_1) \mu^g(t_1)) \right) \\
 &= - \ln \left(\frac{1}{\sum_g v^g(t_2) \mu^g(t_2)} \right) + \ln \left(\frac{1}{\sum_g v^g(t_1) \mu^g(t_1)} \right) \\
 &= - \ln \left(\frac{\sum_g v^g(t_1) \mu^g(t_2)}{\sum_g v^g(t_2) \mu^g(t_2)} \right) + \ln \left(\frac{\sum_g v^g(t_1) \mu^g(t_2)}{\sum_g v^g(t_1) \mu^g(t_1)} \right) \\
 &= - \ln \left(\frac{\sum_g [v^g(t_2) \mu^g(t_2) - (\Delta v^g) \mu^g(t_2)]}{\sum_g v^g(t_2) \mu^g(t_2)} \right) \\
 &\quad + \ln \left(\frac{\sum_g [v^g(t_1) \mu^g(t_1) + v^g(t_1) \Delta \mu^g]}{\sum_g v^g(t_1) \mu^g(t_1)} \right) \\
 &= - \ln [1 - \sum_g \lambda^g(t_2) \Delta v^g] + \ln [1 + \sum_g \lambda^g(t_1) v^g(t_1) \Delta \mu^g / \mu^g(t_1)]
 \end{aligned}$$

Nu kan de verandering in tussengroepsongelijkheid worden geschreven als:

$$\begin{aligned}
 \Delta I_{0,tussen} &= [\ln(1 - \sum_g \lambda^g(t_2) \Delta v^g) - \sum_g \overline{\ln \lambda^g} \Delta v^g] \\
 &\quad + [\ln(1 + \sum_g \lambda^g(t_1) v^g(t_1) \Delta \mu^g / \mu^g(t_1)) - \sum_g \overline{v^g} \Delta \ln \mu^g]
 \end{aligned}$$

Hierin is een term met $\div v^g$ te onderscheiden van een term met $\div \mu^g$ (en $\div \ln \mu^g$).

De verandering van de binnengroepsongelijkheid is:

$$\Delta I_{0,binnen} = \sum_g \Delta (v^g I_0^g) = \sum_g (\overline{v^g} \Delta I_0^g + I_0^g \Delta v^g)$$

en bestaat dus uit twee goed te scheiden termen: een term met $\div I_0^g$ en een term met $\div v^g$.⁵

Groepsdecompositie I_1

Hier volgt een analoge afleiding voor I_1 . Volgens dezelfde conventies is:

$$I_1 = I_{1,tussen} + I_{1,binnen} = \sum_g (v^g \lambda^g \ln \lambda^g) + \sum_g (v^g \lambda^g I_1^g) = \sum_g (v^g \lambda^g \ln \lambda^g + v^g \lambda^g I_1^g)$$

De verandering van de tussengroepsongelijkheid wordt:

$$\begin{aligned}
 \Delta I_{1,tussen} &= \sum_g \Delta (v^g \lambda^g \ln \lambda^g) \\
 &= \sum_g [\overline{v^g \lambda^g} \Delta \ln \lambda^g + \overline{\ln \lambda^g} \Delta (v^g \lambda^g)] \\
 &= \sum_g [\overline{v^g \lambda^g} \Delta \ln \lambda^g + \overline{\ln \lambda^g} (\overline{v^g} \Delta \lambda^g + \overline{\lambda^g} \Delta v^g)]
 \end{aligned}$$

Met behulp van eerdere afleidingen is dit gelijk aan:

$$\begin{aligned}
 \Delta I_{1,tussen} &= \sum_g \overline{v^g \lambda^g} [\ln[1 - \sum_g \lambda^g(t_2) \Delta v^g] - \ln[1 + \sum_g \lambda^g(t_1) v^g(t_1) \Delta \mu^g / \mu^g(t_1)]] + \Delta \ln \mu^g + \\
 &\quad \sum_g \overline{\ln(\lambda^g)} \left[\overline{v^g} \left[\overline{\left(\frac{1}{\mu} \right)} \Delta \mu^g - \frac{\overline{\mu^g}}{\mu(t_1) \mu(t_2)} \sum_g (\overline{v^g} \Delta \mu^g + \overline{\mu^g} \Delta v^g) \right] + \overline{\lambda^g} \Delta v^g \right] \\
 &= x + y
 \end{aligned}$$

met:

$$\begin{aligned}
 x &= \sum_g [\overline{v^g \lambda^g} \ln(1 - \sum_g \lambda^g(t_2) \Delta v^g)] + \\
 &\quad \sum_g \overline{\ln(\lambda^g)} \left[\frac{-\overline{\mu^g} \overline{v^g}}{\mu(t_1) \mu(t_2)} \sum_g (\overline{\mu^g} \Delta v^g) + \overline{\lambda^g} \Delta v^g \right] \\
 y &= \sum_g \overline{v^g \lambda^g} [-\ln[1 + \sum_g \lambda^g(t_1) v^g(t_1) \Delta \mu^g / \mu^g(t_1)]] + \Delta \ln \mu^g + \\
 &\quad \sum_g \overline{\ln(\lambda^g)} \overline{v^g} \left[\overline{\left(\frac{1}{\mu} \right)} \Delta \mu^g - \frac{\overline{\mu^g}}{\mu(t_1) \mu(t_2)} \sum_g (\overline{v^g} \Delta \mu^g) \right]
 \end{aligned}$$

dus gescheiden naar $\div v^g$ en $\div \mu^g$.

De verandering van de binnengroepsongelijkheid is:

$$\begin{aligned}
 \Delta I_{1,binnen} &= \sum_g \Delta (v^g \lambda^g I_1^g) \\
 &= \sum_g [\overline{v^g \lambda^g} \Delta I_1^g + \overline{I_1^g} \Delta (v^g \lambda^g)] \\
 &= \sum_g [\overline{v^g \lambda^g} \Delta I_1^g + \overline{I_1^g} (\overline{\lambda^g} \Delta v^g + \overline{v^g} \Delta \lambda^g)]
 \end{aligned}$$

Ook hier wordt de term met $\div \zeta^g$ herleid:

$$\Delta \lambda^g = \Delta \left(\frac{\mu^g}{\mu} \right) = \overline{\left(\frac{1}{\mu} \right)} \Delta \mu^g + \overline{\mu^g} \Delta \left(\frac{1}{\mu} \right)$$

waarin:

$$\begin{aligned} \Delta \left(\frac{1}{\mu} \right) &= \left(\frac{1}{\mu(t_2)} \right) - \left(\frac{1}{\mu(t_1)} \right) \\ &= \frac{1}{\mu(t_1) \mu(t_2)} (\mu(t_1) - \mu(t_2)) = \frac{-\Delta \mu}{\mu(t_1) \mu(t_2)} \\ &= - \frac{1}{\mu(t_1) \mu(t_2)} \sum_g (\overline{v^g} \Delta \mu^g + \overline{\mu^g} \Delta v^g) \end{aligned}$$

zodat deze verandering als volgt te schrijven valt:

$$\begin{aligned} \Delta I_{1,binnen} &= \sum_g \left[\overline{v^g \lambda^g} \Delta I_1^g + \overline{I_1^g} \overline{\lambda^g} \Delta v^g + \overline{I_1^g v^g} \left[\overline{\left(\frac{1}{\mu} \right)} \Delta \mu^g + \overline{\mu^g} \Delta \left(\frac{1}{\mu} \right) \right] \right] \\ &= \sum_g \left[\overline{v^g \lambda^g} \Delta I_1^g + \overline{I_1^g} \overline{\lambda^g} \Delta v^g + \overline{I_1^g v^g} \left[\overline{\left(\frac{1}{\mu} \right)} \Delta \mu^g - \frac{\overline{\mu^g}}{\mu(t_1) \mu(t_2)} \sum_g (\overline{v^g} \Delta \mu^g + \overline{\mu^g} \Delta v^g) \right] \right] \\ &= \sum_g \overline{v^g \lambda^g} \Delta I_1^g \\ &\quad + \sum_g \overline{I_1^g} \overline{\lambda^g} \Delta v^g - \sum_g \left[\frac{\overline{v^g I_1^g} \overline{\mu^g}}{\mu(t_1) \mu(t_2)} \sum_g (\overline{\mu^g} \Delta v^g) \right] \\ &\quad + \sum_g \overline{I_1^g} \overline{v^g} \left[\overline{\left(\frac{1}{\mu} \right)} \Delta \mu^g - \frac{\overline{\mu^g}}{\mu(t_1) \mu(t_2)} \sum_g (\overline{v^g} \Delta \mu^g) \right] \end{aligned}$$

met onderscheidbare termen naar $\div I_1^g$, $\div v^g$ en $\div \mu^g$.

Groepsdecompositie I_2

Ten slotte volgt een analoge afleiding voor I_2 . Weer volgens dezelfde conventies is:

$$\begin{aligned} I_2 &= I_{2,tussen} + I_{2,binnen} = \frac{1}{2} \sum_g (v^g ((\lambda^g)^2 - 1)) + \sum_g (v^g (\lambda^g)^2 I_2^g) + \\ &= \sum_g \left(\frac{1}{2} v^g ((\lambda^g)^2 - 1) \right) + v^g (\lambda^g)^2 I_2^g \end{aligned}$$

Voor de tussengroepsongelijkheid geldt:

$$\begin{aligned} \Delta I_{2,tussen} &= \sum_g \Delta (v^g ((\lambda^g)^2 - 1)) \\ &= \sum_g [\overline{v^g \lambda^g} \Delta \lambda^g + \frac{1}{2} (\overline{(\lambda^g)^2} - 1) \Delta v^g] \end{aligned}$$

Met behulp van eerdere afleidingen is dit gelijk aan:

$$\begin{aligned}
 \Delta I_{2,tussen} &= \sum_g \overline{v^g} \overline{\lambda^g} \left[\overline{\left(\frac{1}{\mu}\right)} \Delta \mu^g - \frac{\overline{\mu^g}}{\mu(t_1)\mu(t_2)_g} \sum_g (\overline{v^g} \Delta \mu^g + \overline{\mu^g} \Delta v^g) \right] + \frac{1}{2} \sum_g ((\overline{\lambda^g})^2 - 1) \Delta v^g \\
 &= \frac{1}{2} \sum_g ((\overline{\lambda^g})^2 - 1) \Delta v^g - \sum_g \frac{\overline{v^g} \overline{\lambda^g} \overline{\mu^g}}{\mu(t_1)\mu(t_2)_g} \sum_g (\overline{\mu^g} \Delta v^g) \\
 &\quad + \sum_g \overline{v^g} \overline{\lambda^g} \left[\overline{\left(\frac{1}{\mu}\right)} \Delta \mu^g - \frac{\overline{\mu^g}}{\mu(t_1)\mu(t_2)_g} \sum_g (\overline{v^g} \Delta \mu^g) \right]
 \end{aligned}$$

met onderscheidbare termen naar $\div v^g$ en $\div \mu^g$.

De verandering van de binnengroepsongelijkheid is:

$$\begin{aligned}
 \Delta I_{2,binnen} &= \sum_g \Delta (v^g (\lambda^g)^2 I_2^g) \\
 &= \sum_g [\overline{v^g (\lambda^g)^2} \Delta I_2^g + \overline{I_2^g} \Delta (v^g (\lambda^g)^2)] \\
 &= \sum_g [\overline{v^g (\lambda^g)^2} \Delta I_2^g + \overline{I_2^g} (\overline{(\lambda^g)^2} \Delta v^g + \overline{v^g} \Delta ((\lambda^g)^2))] \\
 &= \sum_g [\overline{v^g (\lambda^g)^2} \Delta I_2^g + \overline{I_2^g} \overline{(\lambda^g)^2} \Delta v^g + 2 \overline{I_2^g} \overline{v^g} \overline{\lambda^g} \Delta \lambda^g]
 \end{aligned}$$

Alleen de laatste term moet hier nader worden uitgeschreven. Met behulp van de afleiding voor $\div \zeta^g$ bij maatstaf I_1 geeft dit:

$$\begin{aligned}
 \Delta I_{2,binnen} &= \sum_g [\overline{v^g (\lambda^g)^2} \Delta I_2^g + \overline{I_2^g} \overline{(\lambda^g)^2} \Delta v^g] \\
 &\quad + 2 \sum_g \overline{I_2^g} \overline{v^g} \overline{\lambda^g} \left[\overline{\left(\frac{1}{\mu}\right)} \Delta \mu^g - \frac{\overline{\mu^g}}{\mu(t_1)\mu(t_2)_g} \sum_g (\overline{v^g} \Delta \mu^g + \overline{\mu^g} \Delta v^g) \right] \\
 &= \sum_g \overline{v^g (\lambda^g)^2} \Delta I_2^g \\
 &\quad + \sum_g \overline{I_2^g} \overline{(\lambda^g)^2} \Delta v^g - 2 \sum_g \left[\frac{\overline{v^g} \overline{\lambda^g} \overline{I_2^g} \overline{\mu^g}}{\mu(t_1)\mu(t_2)_g} \sum_g (\overline{\mu^g} \Delta v^g) \right] \\
 &\quad + 2 \sum_g \overline{I_2^g} \overline{v^g} \overline{\lambda^g} \left[\overline{\left(\frac{1}{\mu}\right)} \Delta \mu^g - \frac{\overline{\mu^g}}{\mu(t_1)\mu(t_2)_g} \sum_g (\overline{v^g} \Delta \mu^g) \right]
 \end{aligned}$$

met onderscheidbare termen met $\div I_2^g$, $\div v^g$ en $\div \mu^g$.

Bronnendecompositie

Conform Shorrocks (1982) kan een verandering in de ongelijkheid ook worden geschreven als som van veranderingen in brontermen. Voor elke maatstaf geldt:

$$I = \sum_b S_b = \sum_b s_b I \quad \text{met}$$
$$s_b = \frac{\text{covariantie}(y, y_b)}{\mu^2}$$

met:

- I totale ongelijkheid
- S_b absolute bijdrage van bron b
- s_b relatieve bijdrage van bron b
- y totale inkomen
- y_b inkomen uit bron b
- μ gemiddelde van het totale inkomen

Nu is:

$$\Delta_{rel} I = \frac{\Delta I}{I(t)} = \sum_b s_b \Delta_{rel} S_b$$

Dit is bruikbaar voor elke ongelijkheidsmaatstaf, en de laatste termen onder het sommatieteken zijn te interpreteren als de relatieve verandering die steeds aan een bron b toegeschreven kan worden.

B2 Varianten groepsdecompositie

De eerste variant gaat per indeling uit van meer categorieën dan de (ingedikte) zes waarover in de hoofdtekst wordt gerapporteerd. De tweede gebruikt een groepsindeling in zes categorieën die geconstrueerd is uit combinaties van de indelingen in de hoofdtekst, bedoeld om de verklaringskracht verder op te voeren.⁶ De derde variant betreft het inkomensbegrip. Het gekozen onderzoeksobject in dit rapport is het gestandaardiseerd huishoudensinkomen. Hierover is echter in principe wel discussie mogelijk. Jenkins (1995) gebruikt in zijn analyse gestandaardiseerd inkomen bij de groepsdecompositie, maar hij vindt geen belangrijk verschil in de uitkomsten tussen gestandaardiseerd en ongestandaardiseerd inkomen. Voor de volledigheid wordt hier in de derde variant over het ongestandaardiseerd inkomen gerapporteerd.

Eerste groepsdecompositievariant: originele categorie-indeling

Eerst staan hier tabellen die varianten zijn op tabellen 3.3 en 3.4 uit de hoofdtekst in het aantal categorieën dat per indeling is gebruikt. In de hoofdtekst zijn alle indelingen ingedikt tot zes categorieën voor de onderlinge vergelijkbaarheid van de indelingen. Hier staat de indeling in het origineel aantal categorieën (leeftijd hoofd zeven,

sociaal-economische klasse hoofd acht, huishoudenstype tien, aantal verdiemers zeven, ruimtelijke indeling zes, opleidingsniveau hoofd zeven en sector werkzaamheid hoofd zes).

Tabel B1a Gemiddelde en ongelijkheid van gestandaardiseerd inkomen naar leeftijd hoofd, sociaal-economische categorie hoofd, huishoudenstype, aantal verdiemers en ruimtelijke indeling bij oorspronkelijke groepsindeling in 1998

indeling	aandeel in de bevolking (%)	gemiddeld inkomen (x 1.000 euro, in prijzen van 1999)	ongelijkheid		
			l_0	l_1	l_2
naar leeftijd hoofd					
18-24	4	9,2	0,149	0,136	0,145
25-34	20	16,0	0,090	0,085	0,089
35-44	21	16,3	0,092	0,091	0,100
45-54	19	18,9	0,093	0,090	0,097
55-64	14	17,8	0,109	0,108	0,120
65-74	12	15,5	0,087	0,091	0,104
75 en ouder	10	14,0	0,089	0,097	0,116
naar sociaal-economische klasse hoofd					
zelfstandige puur of directeur	5	22,0	0,135	0,123	0,129
ambtenaar	6	19,7	0,053	0,054	0,059
werknemer markt	43	17,8	0,073	0,072	0,079
werkloze met uitkering/bijstand	6	9,7	0,077	0,087	0,108
arbeidsongeschikte	4	12,5	0,070	0,071	0,078
pensioenontvanger	25	15,0	0,085	0,089	0,101
ontvangt WSF	5	10,9	0,155	0,148	0,167
overig	5	18,0	0,162	0,147	0,158
naar huishoudenstype					
alleenstaand, 65-min	21	14,2	0,126	0,119	0,132
alleenstaand, 65-plus	11	13,6	0,088	0,097	0,116
eenoudergezin; jongste kind < 18	4	10,5	0,080	0,083	0,096
eenoudergezin; jongste kind > 17	2	17,7	0,074	0,071	0,075
paar zonder kinderen, 65-min	21	20,4	0,084	0,081	0,087
paar zonder kinderen, 65-plus	9	15,6	0,082	0,088	0,102
paar met kinderen; jongste kind < 6	11	15,2	0,073	0,073	0,080
paar met kinderen; 5 < jongste kind < 18	12	16,4	0,070	0,071	0,078
paar met kinderen; jongste kind > 17	6	21,3	0,056	0,054	0,058
overig	1	14,7	0,134	0,128	0,142

Tabel B1a **vervolg**

naar aantal verdiemers					
geen partner; 65-plusser	12	13,9	0,090	0,098	0,115
geen partner; nulverdiener	9	9,6	0,116	0,116	0,137
geen partner; eenverdiener	18	15,8	0,090	0,090	0,101
paar; beiden 65-plusser	8	15,5	0,081	0,086	0,100
paar; nulverdiener	7	13,7	0,090	0,090	0,098
paar; eenverdiener	19	16,2	0,078	0,079	0,089
paar; tweeverdiener	27	21,0	0,063	0,064	0,070
naar ruimtelijke indeling					
Randstad; niet stedelijk	3	17,8	0,091	0,090	0,098
Randstad; weinig/matig stedelijk	12	18,7	0,101	0,099	0,109
Randstad; (zeer) sterk stedelijk	31	16,0	0,118	0,115	0,127
geen Randstad; niet stedelijk	12	16,4	0,084	0,083	0,091
geen Randstad; weinig/matig stedelijk	28	16,2	0,091	0,090	0,098
geen Randstad; (zeer) sterk stedelijk	14	15,1	0,112	0,107	0,116
totaal	100	16,4	0,104	0,102	0,112

Bron: CBS (IPO) SCP-bewerking

Tabel B1b Gemiddelde en ongelijkheid van gestandaardiseerd inkomen van huishoudens naar opleidingsniveau hoofd en sector werkzaamheid hoofd bij oorspronkelijke groepsindeling in 1999

indeling	aandeel in de bevolking (%)	gemiddeld inkomen (x 1.000 euro, in prijzen van 1999)	ongelijkheid		
			l_0	l_1	l_2
naar opleidingsniveau hoofd					
bo	17	13,4	0,120	0,127	0,158
vbo	19	15,4	0,107	0,105	0,117
mavo	10	17,0	0,119	0,118	0,132
havo/vwo	8	16,7	0,199	0,171	0,176
mbo	24	17,6	0,118	0,106	0,112
hbo	16	21,4	0,102	0,094	0,098
wo	6	26,3	0,089	0,082	0,084
naar sector werkzaamheid hoofd					
primair	2	_a	_a	_a	_a
secundair	12	18,7	0,098	0,096	0,106
commerciële dienstverlening	25	19,7	0,118	0,106	0,112
quartair	17	20,0	0,093	0,088	0,094
ontvanger uitkering	16	12,2	0,167	0,167	0,202
pensioenontvanger	29	14,5	0,113	0,122	0,148
totaal	100	17,5	0,136	0,130	0,144

a De groep is te klein voor betrouwbare uitspraken.

Bron: SCP (AVO)

Tabel B2a Tussen- en binnengroepsongelijkheden van huishoudens naar leeftijd hoofd, sociaal-economische categorie hoofd, huishoudenstype, aantal verdieners en ruimtelijke indeling bij oorspronkelijke groepsindeling (1977-1998)

	mean log deviation			Theilcoëfficiënt			I_2		
	tussen	binnen	totaal	tussen	binnen	totaal	tussen	binnen	totaal
naar leeftijd hoofd									
1977	0,004	0,075	0,079	0,004	0,080	0,083	0,004	0,092	0,096
1981	0,004	0,076	0,079	0,004	0,079	0,082	0,004	0,090	0,094
1985	0,004	0,076	0,080	0,004	0,081	0,085	0,004	0,094	0,097
1990	0,007	0,093	0,100	0,007	0,096	0,102	0,006	0,111	0,118
1994	0,010	0,098	0,107	0,009	0,097	0,105	0,008	0,108	0,116
1998	0,009	0,095	0,104	0,008	0,094	0,102	0,008	0,104	0,112
naar sociaal-economische klasse hoofd									
1977	0,009	0,071	0,079	0,009	0,075	0,083	0,009	0,087	0,096
1981	0,007	0,072	0,079	0,007	0,076	0,082	0,007	0,087	0,094
1985	0,012	0,068	0,080	0,012	0,073	0,085	0,012	0,086	0,097
1990	0,020	0,080	0,100	0,019	0,084	0,102	0,018	0,099	0,118
1994	0,023	0,085	0,107	0,020	0,085	0,105	0,019	0,097	0,116
1998	0,018	0,086	0,104	0,017	0,085	0,102	0,016	0,096	0,112
naar huishoudenstype									
1977	0,010	0,069	0,079	0,010	0,074	0,083	0,010	0,086	0,096
1981	0,010	0,070	0,079	0,010	0,073	0,082	0,010	0,084	0,094
1985	0,010	0,071	0,080	0,010	0,075	0,085	0,010	0,088	0,097
1990	0,013	0,086	0,100	0,013	0,089	0,102	0,014	0,104	0,118
1994	0,015	0,093	0,107	0,015	0,091	0,105	0,015	0,101	0,116
1998	0,016	0,089	0,104	0,016	0,086	0,102	0,016	0,096	0,112
naar aantal verdieners									
1977	0,009	0,070	0,079	0,009	0,074	0,083	0,010	0,087	0,096
1981	0,009	0,070	0,079	0,009	0,073	0,082	0,010	0,084	0,094
1985	0,010	0,070	0,080	0,010	0,074	0,085	0,011	0,087	0,097
1990	0,017	0,082	0,100	0,017	0,085	0,102	0,017	0,100	0,118
1994	0,023	0,084	0,107	0,022	0,083	0,105	0,022	0,094	0,116
1998	0,022	0,082	0,104	0,021	0,081	0,102	0,021	0,091	0,112
naar ruimtelijke indeling									
1977	0,001	0,078	0,079	0,001	0,082	0,083	0,001	0,095	0,096
1981	0,001	0,078	0,079	0,001	0,081	0,082	0,001	0,093	0,094
1985	0,001	0,079	0,080	0,001	0,083	0,085	0,001	0,096	0,097
1990	0,002	0,097	0,100	0,002	0,100	0,102	0,002	0,115	0,118
1994	0,002	0,105	0,107	0,002	0,104	0,105	0,002	0,114	0,116
1998	0,002	0,103	0,104	0,002	0,100	0,102	0,002	0,110	0,112

Bron: CBS (IPO) SCP-bewerking

Tabel B2b Tussen- en binnengroepsongelijkheden van huishoudens naar opleidingsniveau en sector werkzaamheid hoofd bij oorspronkelijke groepsindeling (1979-1999)

	mean log deviation			Theilcoëfficiënt			I_2		
	tussen	binnen	totaal	tussen	binnen	totaal	tussen	binnen	totaal
naar opleidingsniveau hoofd									
1979	0,015	0,059	0,074	0,016	0,060	0,076	0,016	0,068	0,084
1983	0,014	0,070	0,083	0,014	0,072	0,087	0,015	0,083	0,098
1987	0,015	0,063	0,078	0,016	0,064	0,080	0,016	0,071	0,087
1991	0,017	0,085	0,102	0,017	0,083	0,100	0,018	0,089	0,107
1995	0,018	0,110	0,128	0,018	0,103	0,122	0,019	0,112	0,130
1999	0,016	0,119	0,135	0,017	0,110	0,127	0,018	0,121	0,138
naar sector werkzaamheid hoofd									
1979	0,009	0,065	0,073	0,009	0,067	0,075	0,009	0,075	0,083
1983	0,010	0,072	0,082	0,010	0,075	0,085	0,009	0,086	0,095
1987	0,012	0,067	0,079	0,012	0,070	0,081	0,011	0,078	0,089
1991	0,017	0,085	0,102	0,017	0,084	0,101	0,016	0,092	0,109
1995	0,028	0,100	0,128	0,027	0,095	0,121	0,025	0,105	0,130
1999	0,017	0,119	0,136	0,017	0,114	0,130	0,016	0,127	0,144

Bron: SCP (AVO)

Hier neemt de tussengroepsongelijkheid in het algemeen uiteraard toe; er zijn immers meer groepen onderscheiden. De verschillen met de hoofdvariant zijn echter niet heel groot, met uitzondering van de indeling naar huishoudentype waar vooral de tussengroepsongelijkheden in de eerste jaren flink hoger uitvallen. De patronen in de tijd zijn ongeveer hetzelfde. Ondanks het wat hogere uitgangsniveau in 1977 zijn de stijgingen en dalingen niet sterker dan in de hoofdvariant.

Tweede groepsdecompositievariant: maximaal verklarende indeling

Vervolgens staan hier twee tabellen die een variant zijn op tabellen 3.3 en 3.4 uit de hoofdtekst in de gekozen groepsindeling. Hier is een indeling in zes categorieën geconstrueerd, bedoeld als poging om een zo hoog mogelijke tussengroepsongelijkheid te krijgen. De groepen zijn geselecteerd op homogeniteit (lage inkomensongelijkheid) en op gemiddeld inkomen (afwijkend van het populatiegemiddelde). De tabellen B3 en B4 laten een variant zien op basis van het IPO.

Tabel B3 Gemiddelde en ongelijkheid van gestandaardiseerd inkomen van huishoudens bij alternatieve groepsindeling in 1998

indeling	aandeel in de bevolking (%)	gemiddeld inkomen (x 1.000 euro, in prijzen van 1999)	ongelijkheid		
			l_0	l_1	l_2
tweeverdienerspaar zonder kinderen	12	23,5	0,054	0,055	0,060
paar met kinderen; jongste kind 18 of ouder	6	21,3	0,056	0,054	0,058
alleenstaand of paar zonder kinderen 75+	9	13,7	0,088	0,097	0,117
paar met kinderen; nul- of eenverdiener	11	13,3	0,068	0,069	0,078
werkloze met uitkering/bijstand/studiebeurs	9	9,5	0,107	0,110	0,132
overig	53	16,3	0,083	0,083	0,092
totaal	100	16,4	0,104	0,102	0,112

Bron: CBS (IPO) SCP-bewerking

Tabel B4 Tussen- en binnengroepsongelijkheid van huishoudens bij alternatieve groepsindeling^a

	mean log deviation			Theilcoëfficiënt			l_2		
	tussen	binnen	totaal	tussen	binnen	totaal	tussen	binnen	totaal
1977	0,011	0,068	0,079	0,011	0,072	0,083	0,012	0,085	0,096
1981	0,012	0,067	0,079	0,012	0,070	0,082	0,013	0,081	0,094
1985	0,015	0,065	0,080	0,015	0,070	0,085	0,015	0,082	0,097
1990	0,023	0,076	0,100	0,023	0,080	0,102	0,022	0,095	0,118
1994	0,029	0,079	0,107	0,027	0,078	0,105	0,027	0,090	0,116
1998	0,026	0,079	0,104	0,025	0,077	0,102	0,025	0,087	0,112

a Voor de gebruikte groepsindeling zie tabel B3.

Bron: CBS (IPO) SCP-bewerking

Deze indeling geeft in alle gevallen een hogere tussengroepsongelijkheid dan elk van de afzonderlijke indelingen. Globaal gezien stijgt de tussengroepsongelijkheid van een achtste van de totale ongelijkheid in 1977 naar ongeveer een kwart in de laatste twee jaren. Toch blijft ook hier de tussengroepsongelijkheid op een bescheiden niveau steken.

Derde groepsdecompositievariant: ongestandaardiseerd inkomen

Vervolgens staan hier twee tabellen die een variant zijn op tabellen 3.3 en 3.4 uit de hoofdttekst, in het inkomensbegrip dat is gebruikt. In de hoofdttekst is het gestandaardiseerd inkomen gebruikt; hier is dit het ongestandaardiseerd inkomen.

Tabel B5a Ongelijkheid van ongestandaardiseerd inkomen binnen groepen naar leeftijd, sociaal-economische categorie, huishoudenstype, aantal verdiemers en ruimtelijke indeling in 1998

indeling	aandeel in de bevolking (%)	gemiddeld inkomen (x 1.000 euro, in prijzen van 1999)	ongelijkheid		
			l_0	l_1	l_2
naar leeftijd hoofd					
18-24	4	10,6	0,202	0,191	0,218
25-34	20	21,9	0,120	0,110	0,114
35-54	40	28,3	0,125	0,116	0,122
55-64	14	25,1	0,151	0,145	0,159
65-74	12	19,8	0,121	0,124	0,143
75 en ouder	10	16,4	0,120	0,128	0,153
naar sociaal-economische klasse hoofd					
zelfstandig/overig	10	31,6	0,181	0,158	0,165
ambtenaar	6	30,3	0,071	0,068	0,072
werknemer markt	43	26,5	0,105	0,099	0,104
werkloze met uitkering/bijstand/WSF	11	15,6	0,221	0,222	0,272
arbeidsongeschikte	4	17,4	0,128	0,129	0,144
pensioenontvanger	25	18,6	0,122	0,125	0,142
naar huishoudenstype					
alleenstaand	32	14,0	0,113	0,112	0,127
eenoudergezin; jongste kind < 18	4	15,8	0,087	0,091	0,107
paar zonder kinderen	31	26,8	0,091	0,090	0,098
paar met kinderen; jongste kind < 18	23	30,3	0,075	0,076	0,084
paar met kinderen; jongste kind > 17	6	38,7	0,060	0,059	0,062
overig	3	22,0	0,156	0,139	0,145
naar aantal verdiemers					
alleen 65-plussers	20	17,4	0,121	0,127	0,150
geen partner; nulverdiener	9	11,0	0,142	0,143	0,173
geen partner; eenverdiener	18	16,8	0,096	0,096	0,109
paar; nulverdiener	7	20,8	0,088	0,090	0,102
paar; eenverdiener	19	27,8	0,077	0,077	0,086
paar; tweeverdiener	27	34,7	0,059	0,060	0,066
naar ruimtelijke indeling					
Randstad; niet stedelijk	3	27,0	0,133	0,126	0,136
Randstad; weinig/matig stedelijk	12	27,9	0,142	0,132	0,141
Randstad; (zeer) sterk stedelijk	31	22,1	0,170	0,161	0,178
geen Randstad; niet stedelijk	12	24,9	0,126	0,119	0,126
geen Randstad; weinig/matig stedelijk	28	24,1	0,137	0,128	0,138
geen Randstad; (zeer) sterk stedelijk	14	21,0	0,167	0,154	0,167
totaal	100	23,7	0,155	0,144	0,156

Bron: CBS (IPO) SCP-bewerking

Tabel B5b Gemiddelde en ongelijkheid van ongestandaardiseerd inkomen van huishoudens naar opleidingsniveau hoofd en sector werkzaamheid hoofd in 1999

indeling	aandeel in de bevolking (%)	gemiddeld inkomen (x 1.000 euro, in prijzen van 1999)	ongelijkheid		
			l_0	l_1	l_2
naar opleidingsniveau hoofd					
bo	17	17,3	0,158	0,166	0,207
vbo	19	21,9	0,146	0,141	0,157
mavo	10	23,5	0,156	0,149	0,165
mbo/havo/vwo	32	24,5	0,181	0,154	0,158
hbo	16	29,9	0,142	0,127	0,131
wo	6	37,5	0,128	0,118	0,121
naar sector werkzaamheid hoofd					
primair	2	26,6	0,202	0,191	0,212
secundair	12	27,8	0,109	0,105	0,116
commerciële dienstverlening	25	29,0	0,142	0,125	0,129
quartair	17	28,1	0,127	0,120	0,127
ontvanger uitkering	16	15,8	0,209	0,202	0,240
pensioenontvanger	29	17,5	0,148	0,159	0,198
totaal	100	24,4	0,179	0,164	0,179

Bron: SCP (AVO)

Tabel B6a Tussen- en binnengroepsongelijkheden van ongestandaardiseerd inkomen naar leeftijd, sociaal-economische categorie, huishoudentype, aantal verdieners en ruimtelijke indeling (1977-1998)

	mean log deviation			Theilcoëfficiënt			I_2		
	tussen	binnen	totaal	tussen	binnen	totaal	tussen	binnen	totaal
naar leeftijd hoofd									
1977	0,017	0,096	0,113	0,017	0,098	0,114	0,016	0,114	0,130
1981	0,016	0,096	0,112	0,016	0,097	0,112	0,015	0,111	0,126
1985	0,016	0,100	0,116	0,016	0,101	0,117	0,015	0,117	0,132
1990	0,024	0,123	0,147	0,022	0,122	0,144	0,021	0,142	0,163
1994	0,026	0,130	0,156	0,024	0,122	0,146	0,022	0,137	0,159
1998	0,025	0,129	0,155	0,022	0,122	0,144	0,021	0,135	0,156
naar sociaal-economische klasse hoofd									
1977	0,017	0,096	0,113	0,017	0,097	0,114	0,017	0,113	0,130
1981	0,014	0,099	0,112	0,014	0,099	0,112	0,014	0,113	0,126
1985	0,018	0,098	0,116	0,018	0,099	0,117	0,019	0,113	0,132
1990	0,029	0,118	0,147	0,029	0,115	0,144	0,029	0,134	0,163
1994	0,034	0,122	0,156	0,032	0,114	0,146	0,030	0,129	0,159
1998	0,026	0,128	0,155	0,025	0,119	0,144	0,025	0,131	0,156
naar huishoudentype									
1977	0,028	0,085	0,113	0,027	0,088	0,114	0,026	0,105	0,130
1981	0,030	0,082	0,112	0,028	0,084	0,112	0,028	0,099	0,126
1985	0,036	0,080	0,116	0,034	0,083	0,117	0,033	0,099	0,132
1990	0,052	0,095	0,147	0,049	0,095	0,144	0,048	0,115	0,163
1994	0,057	0,099	0,156	0,053	0,093	0,146	0,051	0,108	0,159
1998	0,060	0,094	0,155	0,056	0,088	0,144	0,054	0,102	0,156
naar aantal verdieners									
1977	0,027	0,086	0,113	0,025	0,089	0,114	0,025	0,106	0,130
1981	0,028	0,084	0,112	0,027	0,085	0,112	0,027	0,099	0,126
1985	0,034	0,082	0,116	0,033	0,084	0,117	0,032	0,100	0,132
1990	0,052	0,095	0,147	0,050	0,094	0,144	0,049	0,113	0,163
1994	0,061	0,094	0,156	0,058	0,087	0,146	0,058	0,101	0,159
1998	0,064	0,091	0,155	0,061	0,083	0,144	0,060	0,096	0,156
naar ruimtelijke indeling									
1977	0,002	0,111	0,113	0,002	0,112	0,114	0,002	0,128	0,130
1981	0,002	0,110	0,112	0,002	0,110	0,112	0,002	0,124	0,126
1985	0,003	0,113	0,116	0,003	0,114	0,117	0,003	0,129	0,132
1990	0,005	0,142	0,147	0,005	0,139	0,144	0,005	0,158	0,163
1994	0,004	0,151	0,156	0,005	0,141	0,146	0,005	0,154	0,159
1998	0,004	0,151	0,155	0,004	0,140	0,144	0,004	0,152	0,156

Bron: CBS (IPO) SCP-bewerking

Tabel B6b Binnen- en tussengroepsongelijkheden van ongestandaardiseerde huishoudensinkomens naar opleidingsniveau en sector werkzaamheid hoofd (1979-1999)

	mean log deviation			Theilcoëfficiënt			I_2		
	tussen	binnen	totaal	tussen	binnen	totaal	tussen	binnen	totaal
naar opleidingsniveau hoofd									
1979	0,021	0,073	0,094	0,020	0,070	0,090	0,021	0,074	0,095
1983	0,021	0,088	0,109	0,021	0,085	0,106	0,021	0,093	0,114
1987	0,021	0,094	0,115	0,021	0,090	0,111	0,022	0,098	0,120
1991	0,021	0,121	0,143	0,021	0,113	0,135	0,022	0,121	0,143
1995	0,024	0,151	0,175	0,024	0,135	0,158	0,024	0,143	0,167
1999	0,020	0,159	0,179	0,020	0,144	0,164	0,021	0,157	0,179
naar sector werkzaamheid hoofd									
1979	0,024	0,069	0,093	0,023	0,067	0,089	0,021	0,073	0,094
1983	0,029	0,078	0,108	0,028	0,077	0,105	0,027	0,085	0,113
1987	0,031	0,084	0,116	0,030	0,083	0,113	0,029	0,093	0,122
1991	0,037	0,107	0,145	0,035	0,102	0,137	0,034	0,112	0,146
1995	0,049	0,126	0,175	0,046	0,113	0,159	0,043	0,124	0,167
1999	0,033	0,149	0,183	0,032	0,138	0,170	0,031	0,156	0,187

Bron: SCP (AVO)

In de derde variant is niet het gestandaardiseerd maar het ongestandaardiseerd inkomensbegrip gebruikt. Dit levert op het oog een geheel ander beeld op. Vrijwel alle ongelijkheden zijn fors groter, conform de bevindingen in hoofdstuk 2. Er zijn echter twee uitzonderingen. Bij de indeling naar huishoudenstype heeft standaardisatie nauwelijks effect op de binnengroepsongelijkheid door de samenhang met het kenmerk.⁷ Dit speelt ook, maar in mindere mate, bij de indeling naar aantal verdieners (omdat de grootte van de standaardisatiefactor vrij sterk samenhangt met de indeling). De tussengroepsongelijkheid is hier bij vrijwel alle indelingen fors hoger dan in de hoofdvariant, vooral bij huishoudenstype en aantal verdieners.

De (ongestandaardiseerde) inkomensverschillen worden kennelijk beter verklaard dan de (gestandaardiseerde) welvaartsverschillen. Voor een deel hangt dit samen met de relatie van levens- en carrièrefase; zie hiervoor paragraaf 5.5.

B3 Groepsdecompositie met meerdere maatstaven

Dit deel van de bijlage geeft naast de groepsdecompositie van I_2 ook resultaten voor de mean log deviation en de Theilcoëfficiënt.

Tabel B7a Tussen- en binnengroepsongelijkheden van huishoudens naar leeftijd hoofd, sociaal-economische categorie hoofd, huishoudentype, aantal verdieners en ruimtelijke indeling (1977-1998)

	mean log deviation			Theilcoëfficiënt			I_2		
	tussen	binnen	totaal	tussen	binnen	totaal	tussen	binnen	totaal
naar leeftijd hoofd									
1977	0,003	0,076	0,079	0,003	0,081	0,083	0,003	0,093	0,096
1981	0,003	0,076	0,079	0,003	0,079	0,082	0,003	0,091	0,094
1985	0,003	0,077	0,080	0,003	0,081	0,085	0,003	0,094	0,097
1990	0,006	0,094	0,100	0,006	0,097	0,102	0,005	0,112	0,118
1994	0,008	0,099	0,107	0,008	0,098	0,105	0,007	0,109	0,116
1998	0,008	0,096	0,104	0,007	0,095	0,102	0,006	0,105	0,112
naar sociaal-economische positie hoofd									
1977	0,008	0,072	0,079	0,008	0,076	0,083	0,008	0,088	0,096
1981	0,006	0,073	0,079	0,006	0,076	0,082	0,006	0,088	0,094
1985	0,011	0,069	0,080	0,010	0,074	0,085	0,010	0,087	0,097
1990	0,019	0,081	0,100	0,018	0,085	0,102	0,017	0,100	0,118
1994	0,022	0,085	0,107	0,020	0,086	0,105	0,018	0,098	0,116
1998	0,017	0,087	0,104	0,016	0,086	0,102	0,015	0,097	0,112
naar huishoudentype									
1977	0,005	0,074	0,079	0,005	0,078	0,083	0,005	0,091	0,096
1981	0,006	0,074	0,079	0,006	0,077	0,082	0,006	0,088	0,094
1985	0,007	0,074	0,080	0,007	0,078	0,085	0,007	0,091	0,097
1990	0,100	0,090	0,100	0,010	0,093	0,102	0,010	0,108	0,118
1994	0,012	0,095	0,107	0,012	0,094	0,105	0,012	0,105	0,116
1998	0,013	0,091	0,104	0,013	0,089	0,102	0,013	0,099	0,112
naar aantal verdieners									
1977	0,009	0,070	0,079	0,009	0,074	0,083	0,010	0,087	0,096
1981	0,009	0,070	0,079	0,009	0,073	0,082	0,010	0,084	0,094
1985	0,010	0,070	0,080	0,010	0,074	0,085	0,011	0,087	0,097
1990	0,017	0,082	0,100	0,017	0,085	0,102	0,017	0,100	0,118
1994	0,023	0,085	0,107	0,022	0,084	0,105	0,022	0,095	0,116
1998	0,022	0,082	0,104	0,021	0,081	0,102	0,021	0,091	0,112
naar ruimtelijke indeling									
1977	0,001	0,078	0,079	0,001	0,082	0,083	0,001	0,095	0,096
1981	0,001	0,078	0,079	0,001	0,081	0,082	0,001	0,093	0,094
1985	0,001	0,079	0,080	0,001	0,083	0,085	0,001	0,096	0,097
1990	0,002	0,097	0,100	0,002	0,100	0,102	0,002	0,115	0,118
1994	0,002	0,105	0,107	0,002	0,104	0,105	0,002	0,114	0,116
1998	0,002	0,103	0,104	0,002	0,100	0,102	0,002	0,110	0,112

Bron: CBS (IPO) SCP-bewerking

Tabel B7b Tussen- en binnengroepsongelijkheden van huishoudens naar opleidingsniveau en sector werkzaamheid hoofd (1979-1999)

	mean log deviation			Theilcoëfficiënt			I_2		
	tussen	binnen	totaal	tussen	binnen	totaal	tussen	binnen	totaal
naar opleidingsniveau hoofd									
1979	0,015	0,059	0,074	0,016	0,061	0,076	0,016	0,068	0,084
1983	0,014	0,070	0,083	0,014	0,073	0,087	0,014	0,083	0,098
1987	0,015	0,063	0,078	0,015	0,064	0,080	0,016	0,071	0,087
1991	0,017	0,085	0,102	0,017	0,083	0,100	0,018	0,090	0,107
1995	0,018	0,110	0,128	0,018	0,104	0,122	0,018	0,112	0,130
1999	0,016	0,119	0,135	0,017	0,110	0,127	0,018	0,121	0,138
naar sector werkzaamheid hoofd									
1979	0,009	0,065	0,073	0,009	0,067	0,075	0,009	0,075	0,083
1983	0,010	0,072	0,082	0,010	0,075	0,085	0,009	0,086	0,095
1987	0,012	0,067	0,079	0,012	0,070	0,081	0,011	0,078	0,089
1991	0,017	0,085	0,102	0,017	0,084	0,101	0,016	0,092	0,109
1995	0,028	0,100	0,128	0,027	0,095	0,121	0,025	0,105	0,130
1999	0,017	0,119	0,136	0,017	0,114	0,130	0,016	0,127	0,144

Bron: SCP (AVO)

Tabel B8a Decompositie van drie maatstaven in de tijd naar leeftijd hoofd: relatieve verandering van de ongelijkheid (in procenten)

periode	÷ tussengroepsongelijkheid			÷ binnengroepsongelijkheid				÷ totaal
	÷ μ	÷ v	÷ subtotaal	÷ l	÷ v	÷ μ	÷ subtotaal	
mean log deviation								
1977-1981	0	0	0	0	0	- ^a	0	0
1981-1985	1	0	1	1	0	- ^a	1	1
1985-1990	3	0	4	21	0	- ^a	21	24
1990-1994	2	0	3	5	0	- ^a	5	8
1994-1998	0	-1	0	-2	0	- ^a	-2	-3
Theilcoëfficiënt								
1977-1981	0	0	0	-2	0	0	-1	-1
1981-1985	1	0	0	2	0	0	2	3
1985-1990	3	0	3	18	0	0	18	21
1990-1994	2	0	2	1	0	0	1	3
1994-1998	0	-1	0	-3	0	0	-3	-3
l_2								
1977-1981	0	0	0	-3	0	0	-3	-3
1981-1985	0	0	0	3	0	0	4	4
1985-1990	2	0	2	18	0	0	18	21
1990-1994	1	0	1	-3	0	0	-2	-1
1994-1998	0	-1	0	-3	0	0	-3	-4

a Bij de decompositie van de mean log deviation bevat de binnengroepsongelijkheid geen term met μ .

Bron: CBS (IPO) SCP-bewerking

Tabel B8b **Decompositie van drie maatstaven in de tijd naar sociaal-economische categorie**
hoofd: relatieve verandering van de ongelijkheid (in procenten)

periode	÷ tussengroepsongelijkheid			÷ binnengroepsongelijkheid				÷ totaal
	÷ μ	÷ v	÷ subtotaal	÷ l	÷ v	÷ μ	÷ subtotaal	
mean log deviation								
1977-1981	-2	0	-2	3	-1	- ^a	2	0
1981-1985	8	-1	6	-4	-1	- ^a	-5	1
1985-1990	10	1	11	13	0	- ^a	14	24
1990-1994	2	1	3	5	0	- ^a	5	8
1994-1998	-3	-1	-4	1	0	- ^a	1	-3
Theilcoëfficiënt								
1977-1981	-3	0	-2	2	-1	0	1	-1
1981-1985	3	3	6	-3	-1	1	-3	3
1985-1990	15	-6	9	12	0	0	12	21
1990-1994	1	1	2	2	0	-1	1	3
1994-1998	-3	-1	-3	0	0	0	0	-3
I_2								
1977-1981	-2	0	-2	1	-1	-1	-1	-3
1981-1985	4	1	5	-3	-1	3	-1	4
1985-1990	9	-2	7	12	0	2	14	21
1990-1994	0	1	1	0	0	-2	-2	-1
1994-1998	-2	-1	-3	-1	0	0	-1	-4

a Bij de decompositie van de mean log deviation bevat de binnengroepsongelijkheid geen term met μ .

Bron: CBS (IPO) SCP-bewerking

Tabel B8c Decompositie van drie maatstaven in de tijd naar huishoudenstype: relatieve verandering van de ongelijkheid (in procenten)

periode	÷ tussengroepsongelijkheid			÷ binnengroepsongelijkheid			÷ totaal	
	+ μ	+ v	+ subtotaal	+ /	+ v	+ μ		+ subtotaal
mean log deviation								
1977-1981	0	1	1	-1	1	-. ^a	-1	0
1981-1985	2	-1	1	-1	1	-. ^a	0	1
1985-1990	6	-2	4	19	2	-. ^a	20	24
1990-1994	2	0	2	5	1	-. ^a	6	8
1994-1998	1	0	1	-5	1	-. ^a	-4	-3
Theilcoëfficiënt								
1977-1981	1	0	1	-3	0	0	-2	-1
1981-1985	0	2	1	1	1	0	2	3
1985-1990	1	2	4	16	2	0	17	21
1990-1994	2	0	2	0	1	0	1	3
1994-1998	1	0	1	-5	1	0	-4	-3
I_2								
1977-1981	0	0	1	-4	0	0	-3	-3
1981-1985	1	0	1	3	1	0	3	4
1985-1990	3	0	3	16	2	-1	17	21
1990-1994	2	0	2	-4	1	0	-3	-1
1994-1998	1	0	1	-6	1	0	-5	-4

a Bij de decompositie van de mean log deviation bevat de binnengroepsongelijkheid geen term met + μ .

Bron: CBS (IPO) SCP-bewerking

Tabel B8d Decompositie van drie maatstaven in de tijd naar aantal verdieners: relatieve verandering van de ongelijkheid (in procenten)

periode	÷ tussengroepsongelijkheid			÷ binnengroepsongelijkheid				÷ totaal
	÷ μ	÷ v	÷ subtotaal	÷ l	÷ v	÷ μ	÷ subtotaal	
mean log deviation								
1977-1981	-1	2	0	0	0	- ^a	0	0
1981-1985	3	-1	2	-1	0	- ^a	-1	1
1985-1990	9	0	9	17	-1	- ^a	16	24
1990-1994	4	2	6	2	0	- ^a	2	8
1994-1998	1	-1	0	-1	-1	- ^a	-2	-3
Theilcoëfficiënt								
1977-1981	-1	1	0	-1	0	0	-2	-1
1981-1985	-2	3	1	2	0	0	2	3
1985-1990	5	3	8	15	-1	-1	13	21
1990-1994	3	2	5	-1	-1	0	-2	3
1994-1998	-2	1	-1	-1	-1	0	-3	-3
l_2								
1977-1981	-1	1	0	-2	-1	0	-3	-3
1981-1985	0	1	1	3	0	0	3	4
1985-1990	6	1	7	16	-2	0	14	21
1990-1994	2	2	4	-4	-1	0	-5	-1
1994-1998	-1	0	-1	-1	-2	0	-3	-4

a Bij de decompositie van de mean log deviation bevat de binnengroepsongelijkheid geen term met μ .

Bron: CBS (IPO) SCP-bewerking

Tabel B8e Decompositie van drie maatstaven in de tijd naar ruimtelijke indeling: relatieve verandering van de ongelijkheid (in procenten)

periode	÷ tussengroepsongelijkheid			÷ binnengroepsongelijkheid				÷ totaal
	÷ μ	÷ v	÷ subtotaal	÷ l	÷ v	÷ μ	÷ subtotaal	
mean log deviation								
1977-1981	0	0	0	0	0	- ^a	0	0
1981-1985	0	0	0	1	0	- ^a	1	1
1985-1990	1	0	1	23	0	- ^a	23	24
1990-1994	0	-1	0	8	0	- ^a	8	8
1994-1998	0	0	0	-3	0	- ^a	-2	-3
Theilcoëfficiënt								
1977-1981	0	0	0	-2	0	0	-1	-1
1981-1985	0	0	0	3	0	0	3	3
1985-1990	1	0	1	20	0	0	20	21
1990-1994	1	-1	0	3	0	0	3	3
1994-1998	0	0	0	-4	0	0	-3	-3
l_2								
1977-1981	0	0	0	-3	0	0	-3	-3
1981-1985	0	0	0	4	0	0	4	4
1985-1990	1	0	1	20	0	0	20	21
1990-1994	0	-1	0	-1	0	0	-1	-1
1994-1998	0	0	0	-4	0	0	-4	-4

a Bij de decompositie van de mean log deviation bevat de binnengroepsongelijkheid geen term met μ .

Bron: CBS (IPO) SCP-bewerking

Tabel B8f **Decompositie van drie maatstaven in de tijd naar opleidingsniveau hoofd: relatieve verandering van de ongelijkheid (in procenten)**

periode	÷ tussengroepsongelijkheid			÷ binnengroepsongelijkheid				÷ totaal
	÷ μ	÷ v	÷ sub totaal	÷ l	÷ v	÷ μ	÷ sub totaal	
mean log deviation								
1979-1983	-2	0	-2	14	1	- ^a	15	13
1983-1987	1	1	2	-12	4	- ^a	-8	-7
1987-1991	6	-3	2	30	-1	- ^a	29	31
1991-1995	1	0	1	25	0	- ^a	25	26
1995-1999	2	-3	-1	6	1	- ^a	6	5
Theilcoëfficiënt								
1979-1983	-1	-1	-2	16	1	0	16	14
1983-1987	2	0	2	-12	3	0	-10	-8
1987-1991	-2	4	2	24	-1	0	23	25
1991-1995	1	0	1	21	0	0	21	22
1995-1999	0	0	-1	5	0	0	6	5
l_2								
1979-1983	-1	-1	-2	18	0	0	18	16
1983-1987	1	0	1	-14	2	0	-12	-11
1987-1991	2	0	2	21	0	0	21	23
1991-1995	1	0	1	21	0	0	21	21
1995-1999	1	-2	0	7	0	0	7	6

a Bij de decompositie van de mean log deviation bevat de binnengroepsongelijkheid geen term met μ .

Bron: SCP (AVO)

Tabel B8g Decompositie van drie maatstaven in de tijd naar sector werkzaamheid hoofd: relatieve verandering van de ongelijkheid (in procenten)

periode	÷ tussengroepsongelijkheid			÷ binnengroepsongelijkheid				÷ totaal
	÷ μ	÷ v	÷ subtotaal	÷ l	÷ v	÷ μ	÷ subtotaal	
mean log deviation								
1979-1983	5	-2	2	10	-1	- ^a	10	12
1983-1987	-4	5	2	-5	0	- ^a	-6	-4
1987-1991	6	2	7	24	-1	- ^a	22	30
1991-1995	10	0	11	16	-1	- ^a	15	25
1995-1999	-11	2	-9	14	1	- ^a	15	7
Theilcoëfficiënt								
1979-1983	-6	7	1	10	0	1	11	13
1983-1987	4	-2	2	-6	0	0	-6	-4
1987-1991	10	-4	7	19	-1	0	17	24
1991-1995	13	-4	10	13	-1	-1	11	20
1995-1999	-8	0	-8	14	1	1	16	7
l_2								
1979-1983	-1	2	1	11	1	1	13	14
1983-1987	1	2	2	-7	0	-1	-8	-6
1987-1991	7	-1	6	17	-1	0	16	21
1991-1995	10	-2	8	13	-1	0	12	20
1995-1999	-8	1	-7	16	1	0	17	10

a Bij de decompositie van de mean log deviation bevat de binnengroepsongelijkheid geen term met $\div \mu$.

Bron: SCP (AVO)

B4 Variant brondecompositie

Hier staan drie tabellen die een variant zijn op tabellen 3.6, 3.7 en 3.8 uit de hoofdtekst in het inkomensbegrip dat is gebruikt. In de hoofdtekst is het gestandaardiseerd inkomen gebruikt; hier is dit het ongestandaardiseerd inkomen.

Tabel B9 Aandeel ontvangers/betalers, relatieve omvang, correlatie met besteedbaar inkomen en ongelijkheid naar inkomensbron, berekend op ongestandaardiseerd huishoudensinkomen

	jaar	totaal	loon	winst	vermogen	pensioen	uitkering overig	inkomsten- belasting	overige heffingen
aandeel ontvangers/ betalers (%)									
	1977	100	71	16	57	29	63	99	100
	1981	100	69	15	68	29	67	99	100
	1985	100	66	16	68	30	66	98	100
	1990	100	69	15	64	31	70	100	100
	1994	100	67	16	65	31	60	99	100
	1998	100	69	18	73	31	56	98	100
omvang als deel van het totale inkomen(%)									
	1977	100	115	15	2	18	15	-23	-42
	1981	100	113	12	2	19	18	-22	-42
	1985	100	106	12	3	22	19	-18	-43
	1990	100	109	15	4	23	18	-22	-45
	1994	100	109	13	3	23	18	-17	-49
	1998	100	108	14	1	22	14	-13	-47
correlatie met het totale inkomen (%)									
	1977	100	64	43	12	-5	5	-75	-73
	1981	100	64	38	14	-3	6	-73	-73
	1985	100	64	42	16	2	-3	-73	-75
	1990	100	62	48	16	1	-1	-77	-74
	1994	100	67	38	7	4	-4	-73	-79
	1998	100	69	40	4	1	-6	-70	-77
I_2 van inkomensbron									
	1977	0,130	0,450	10,262	48,149	1,949	1,968	1,346	0,252
	1981	0,126	0,488	10,980	121,213	1,893	1,780	1,240	0,280
	1985	0,132	0,571	11,729	36,873	1,874	1,518	1,456	0,328
	1990	0,163	0,558	10,213	26,042	1,791	1,772	1,116	0,279
	1994	0,159	0,609	12,585	55,935	1,870	1,660	1,740	0,270
	1998	0,156	0,589	9,242	141,317	1,881	1,973	2,242	0,333

Bron: CBS (IPO) SCP-bewerking

Tabel B10 Simulaties van effecten van inkomensbronnen op de ongelijkheid van ongestandaardiseerd huishoudensinkomen (gemeten met I_2)

	jaar	totaal	loon	winst	vermogen	pensioen	uitkering overig	inkomsten- belasting	overige heffingen
simulatie A	1977	0,130	0,593	0,218	0,030	0,064	0,043	0,072	0,044
	1981	0,126	0,621	0,162	0,044	0,071	0,056	0,058	0,050
	1985	0,132	0,644	0,160	0,036	0,088	0,054	0,050	0,061
	1990	0,163	0,667	0,223	0,034	0,091	0,055	0,056	0,058
	1994	0,159	0,719	0,212	0,046	0,101	0,055	0,048	0,066
	1998	0,156	0,691	0,188	0,022	0,095	0,037	0,038	0,073
simulatie B	1977	0,130	-0,237	-0,072	-0,015	-0,074	-0,035	-0,217	-0,154
	1981	0,126	-0,261	-0,054	-0,023	-0,077	-0,046	-0,182	-0,166
	1985	0,132	-0,270	-0,038	-0,015	-0,084	-0,058	-0,168	-0,195
	1990	0,163	-0,260	-0,039	-0,010	-0,088	-0,058	-0,204	-0,200
	1994	0,159	-0,266	-0,073	-0,034	-0,092	-0,062	-0,175	-0,227
	1998	0,156	-0,240	-0,052	-0,018	-0,091	-0,046	-0,146	-0,237
absolute bijdrage (= gemiddelde van A en B)									
	1977	0,130	0,178	0,073	0,007	-0,005	0,004	-0,072	-0,055
	1981	0,126	0,180	0,054	0,010	-0,003	0,005	-0,062	-0,058
	1985	0,132	0,187	0,061	0,011	0,002	-0,002	-0,059	-0,067
	1990	0,163	0,203	0,092	0,012	0,001	-0,001	-0,074	-0,071
	1994	0,159	0,226	0,070	0,006	0,005	-0,003	-0,064	-0,081
	1998	0,156	0,225	0,068	0,002	0,002	-0,005	-0,054	-0,082

simulatie A De ongelijkheid die zou resteren, als de inkomensbron de enige bron van inkomensverschillen zou zijn, en de andere bronnen gelijk verdeeld zouden zijn.

simulatie B De hoeveelheid waarmee de ongelijkheid zou afnemen, als de inkomensbron gelijk verdeeld zou zijn.

Bron: CBS (IPO) SCP-bewerking

Tabel B11 Bijdragen van bronnen aan de ongelijkheid op basis van decompositie en I_2 , berekend op ongestandaardiseerd huishoudensinkomen

		totaal	loon	winst	vermogen	pen- sioen	uitkering overig	inkomsten- belasting	overige heffingen
relatieve bijdrage (%)	1977	100	137	56	6	-4	3	-55	-42
	1981	100	143	43	8	-2	4	-49	-46
	1985	100	141	46	8	2	-2	-45	-51
	1990	100	125	57	8	1	-1	-45	-44
	1994	100	142	44	4	3	-2	-40	-51
	1998	100	145	43	1	1	-3	-35	-53
absolute bijdrage	1977	0,130	0,178	0,073	0,007	-0,005	0,004	-0,072	-0,055
	1981	0,126	0,180	0,054	0,010	-0,003	0,005	-0,062	-0,058
	1985	0,132	0,187	0,061	0,011	0,002	-0,002	-0,059	-0,067
	1990	0,163	0,203	0,092	0,012	0,001	-0,001	-0,074	-0,071
	1994	0,159	0,226	0,070	0,006	0,005	-0,003	-0,064	-0,081
	1998	0,156	0,225	0,068	0,002	0,002	-0,005	-0,054	-0,082
relatieve verandering (%)	1977-1981	-3	1	-15	2	1	1	8	-2
	1981-1985	5	6	5	1	4	-6	2	-7
	1985-1990	23	12	24	1	-1	1	-11	-3
	1990-1994	-2	14	-14	-4	2	-1	6	-6
	1994-1998	-2	0	-1	-3	-2	-1	6	-1

Bron: CBS (IPO) SCP-bewerking

Bijlage C Inkomensherverdeling

In deze bijlage zijn de uitkomsten voor de herverdelingsanalyse 1990-1999 opgenomen, alsmede de uitkomsten voor de welvaartsanalyse 1977-1999 in vierjaarsperiodes.

Tabel C1 Totale herverdeling in de secundaire inkomensfeer, 1990-1999^a

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
primair inkomen										
+ uitkering sociale	0,03	0,03	0,03	0,02	0,03	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
+ uitkering ouderdom of weduwschap	0,129	0,128	0,129	0,130	0,131	0,131	0,132	0,135	0,134	0,131
+ uitkering arbeidsongeschiktheid	0,033	0,034	0,033	0,033	0,032	0,030	0,030	0,029	0,028	0,026
+ uitkering werkloosheid	0,007	0,007	0,010	0,013	0,014	0,013	0,014	0,012	0,009	0,008
+ uitkering studiefinanciering	0,003	0,003	0,003	0,005	0,005	0,004	0,004	0,004	0,004	0,004
+ uitkering kinderbijslag	0,005	0,005	0,005	0,005	0,005	0,005	0,005	0,004	0,004	0,004
+ totaal uitkeringen ^a	0,205	0,204	0,207	0,210	0,212	0,205	0,206	0,205	0,199	0,191
bruto-inkomen										
- premie pensioenverzekering ^c	0,009	0,008	0,007	0,007	0,010	0,010	0,010	0,011	0,011	0,011
- premie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- premie volksverzekeringen	-0,002	-0,002	-0,004	-0,003	-0,004	-0,002	0,001	0,000	0,004	0,003
- loon- en inkomstenbelasting	0,027	0,028	0,029	0,029	0,029	0,030	0,028	0,029	0,027	0,029
- premie ziektekostenverzekeringen	-0,007	-0,007	-0,005	-0,005	-0,005	-0,004	-0,008	-0,009	-0,009	-0,010
- totaal heffingen ^b	0,047	0,046	0,051	0,052	0,053	0,056	0,051	0,054	0,056	0,056
besteedbaar inkomen										
totale herverdeling	0,252	0,251	0,258	0,261	0,265	0,261	0,257	0,259	0,256	0,247

a Kakwani-Lambertbenadering.

b Inclusief overige overdrachten.

c Simulatie SCP.

Bron: CBS (IPO) SCP-bewerking

Tabel C2 Horizontale herverdeling in de secundaire inkomenssfeer, 1990-1999^a

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
primair inkomen										
+ uitkering sociale	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
+ uitkering ouderdom of weduwschap	-0,045	-0,045	-0,046	-0,049	-0,050	-0,049	-0,050	-0,051	-0,048	-0,045
+ uitkering arbeidsongeschiktheid	-0,018	-0,018	-0,018	-0,017	-0,017	-0,015	-0,016	-0,014	-0,013	-0,012
+ uitkering werkloosheid	-0,003	-0,003	-0,005	-0,006	-0,007	-0,007	-0,007	-0,006	-0,005	-0,004
+ uitkering studiefinanciering	0,000	0,000	0,000	-0,001	-0,001	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
+ uitkering kinderbijstand	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
+ totaal uitkeringen ^b	-0,041	-0,042	-0,044	-0,045	-0,046	-0,045	-0,047	-0,046	-0,044	-0,041
bruto-inkomen										
- premie pensioenverzekering ^c	-0,001	-0,001	-0,001	-0,001	-0,001	-0,001	-0,001	-0,001	-0,001	-0,001
- premie										
- premie volksverzekeringen	-0,001	-0,001	-0,001	-0,001	-0,001	-0,002	-0,002	-0,002	-0,001	-0,001
- loon- en inkomstenbelasting	-0,001	-0,001	-0,001	-0,001	-0,001	-0,001	-0,001	-0,001	0,001	-0,001
- premie ziektekostenverzekeringen	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
- totaal heffingen ^b	-0,010	-0,010	0,010	-0,009	-0,009	-0,009	-0,009	-0,008	-0,009	-0,009
besteedbaar inkomen										

- a Kakwani-Lambertbenadering.
b Inclusief overige overdrachten.
c Simulatie SCP.

Bron: CBS (IPO) SCP-bewerking

Tabel C3 Verticale herverdeling in de secundaire inkomenssfeer, 1990-1999^a

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
primair inkomen										
+ uitkering sociale	0,03	0,04	0,03	0,03	0,04	0,03	0,03	0,03	0,03	0,02
+ uitkering ouderdom of weduwschap	0,174	0,173	0,175	0,179	0,182	0,180	0,183	0,186	0,182	0,176
+ uitkering arbeidsongeschiktheid	0,051	0,052	0,051	0,050	0,049	0,045	0,046	0,043	0,041	0,038
+ uitkering werkloosheid	0,010	0,011	0,015	0,019	0,020	0,020	0,021	0,018	0,014	0,011
+ uitkering studiefinanciering	0,004	0,004	0,004	0,005	0,005	0,004	0,004	0,004	0,004	0,004
+ uitkering kinderbijslag	0,006	0,006	0,006	0,006	0,006	0,005	0,005	0,005	0,004	0,004
+ totaal uitkeringen ^b	0,246	0,247	0,251	0,255	0,258	0,250	0,253	0,251	0,243	0,232
bruto-inkomen										
- premie pensioenverzekering ^c	0,009	0,008	0,008	0,008	0,010	0,010	0,011	0,012	0,012	0,012
- premie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
- premie volksverzekeringen	-0,001	-0,001	-0,003	-0,002	-0,002	-0,001	0,003	0,002	0,005	0,004
- loon- en inkomstenbelasting	0,028	0,029	0,031	0,030	0,030	0,031	0,029	0,030	0,028	0,030
- premie ziektekostenverzekeringen	-0,007	-0,007	-0,005	-0,005	-0,005	-0,004	-0,008	-0,009	-0,009	-0,010
- totaal heffingen ^b	0,057	0,056	0,061	0,061	0,062	0,065	0,060	0,062	0,065	0,065
besteedbaar inkomen										

a Kakwani-Lambertbenadering.

b Inclusief overige overdrachten.

c Simulatie SCP.

Bron: CBS (IPO) SCP-bewerking

Tabel C4 Aandeel van overdrachten in de secundaire inkomensfeer, 1990-1999 (verticale herverdeling)^a

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
primair inkomen										
+ uitkering sociale	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,02	0,02
+ uitkering ouderdom of weduwschap	0,217	0,217	0,219	0,225	0,228	0,224	0,227	0,228	0,221	0,212
+ uitkering arbeidsongeschiktheid	0,058	0,058	0,058	0,058	0,056	0,051	0,051	0,048	0,046	0,042
+ uitkering werkloosheid	0,015	0,016	0,023	0,029	0,032	0,031	0,031	0,025	0,020	0,015
+ uitkering studiefinanciering	0,007	0,006	0,006	0,008	0,007	0,006	0,006	0,006	0,006	0,006
+ uitkering kinderbijslag	0,014	0,013	0,013	0,014	0,014	0,012	0,012	0,011	0,011	0,010
+ totaal uitkeringen ^b	0,361	0,361	0,372	0,379	0,382	0,364	0,365	0,354	0,337	0,315
bruto-inkomen										
- premie pensioenverzekering ^c	0,038	0,034	0,032	0,033	0,044	0,043	0,045	0,048	0,047	0,049
- premie	0,06	0,06	0,06	0,06	0,04	0,05	0,04	0,03	0,05	0,05
- premie volksverzekeringen	0,112	0,117	0,131	0,128	0,154	0,153	0,144	0,150	0,127	0,127
- loon- en inkomstenbelasting	0,133	0,136	0,137	0,134	0,098	0,093	0,088	0,081	0,081	0,082
- premie ziektekostenverzekeringen	0,047	0,046	0,040	0,040	0,041	0,038	0,049	0,049	0,049	0,053
- totaal heffingen ^b	0,399	0,402	0,412	0,406	0,393	0,384	0,381	0,374	0,370	0,377
besteedbaar inkomen										

a Kakwani-Lambertbenadering.

b Inclusief overige overdrachten.

c Simulatie SCP.

Bron: CBS (IPO) SCP-bewerking

Tabel C5 Progressiviteit van overdrachten in de secundaire inkomenssfeer, 1990-1999 (verticale herverdeling)^a

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
primair inkomen										
+ uitkering sociale	1,11	1,13	1,14	1,15	1,17	1,17	1,16	1,16	1,17	1,19
+ uitkering ouderdom of weduwschap	0,97	0,97	0,97	0,97	0,98	0,98	0,99	1,00	1,01	1,00
+ uitkering arbeidsongeschiktheid	0,93	0,94	0,93	0,92	0,93	0,93	0,95	0,94	0,94	0,93
+ uitkering werkloosheid	0,67	0,66	0,69	0,68	0,66	0,67	0,69	0,72	0,72	0,76
+ uitkering studiefinanciering	0,52	0,57	0,58	0,72	0,71	0,68	0,70	0,70	0,70	0,70
+ uitkering kinderbijslag	0,41	0,42	0,43	0,43	0,43	0,43	0,42	0,42	0,41	0,41
+ totaal uitkeringen ^b	0,93	0,93	0,93	0,93	0,93	0,94	0,95	0,96	0,96	0,97
bruto-inkomen										
- premie pensioenverzekering ^c	0,23	0,23	0,24	0,23	0,22	0,23	0,23	0,23	0,24	0,24
- premie	0,09	0,08	0,09	0,09	0,10	0,08	0,06	0,12	0,10	0,08
- premie volksverzekeringen	-0,01	-0,01	-0,02	-0,01	-0,01	-0,01	0,02	0,01	0,04	0,03
- loon- en inkomstenbelasting	0,19	0,19	0,19	0,20	0,28	0,30	0,31	0,34	0,32	0,33
- premie ziektekostenverzekeringen	-0,14	-0,14	-0,11	-0,12	-0,12	-0,11	-0,16	-0,17	-0,17	-0,18
- totaal heffingen ^b	0,09	0,08	0,09	0,09	0,10	0,10	0,10	0,10	0,11	0,11
besteedbaar inkomen										

a Kakwani-Lambertbenadering.

b Inclusief overige overdrachten.

c Simulatie SCP.

Bron: CBS (IPO) SCP-bewerking

Uitkomsten progressiviteit van overdrachten volgens Lerman-Yitzhakibenedering:

Tabel C6 Progressiviteit van overdrachten in de secundaire inkomenssfeer, 1990-1999 (verticale herverdeling)^a

	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
primair inkomen										
+ uitkering sociale	0,92	0,92	0,93	0,94	0,94	0,98	0,97	0,99	1,02	1,02
+ uitkering ouderdom of wedu- schap	0,38	0,36	0,37	0,35	0,34	0,35	0,34	0,34	0,35	0,37
+ uitkering arbeidsongeschiktheid	0,26	0,27	0,27	0,28	0,30	0,31	0,32	0,33	0,37	0,37
+ uitkering werkloosheid	0,16	0,15	0,11	0,14	0,14	0,13	0,12	0,13	0,13	0,14
+ uitkering studiefinanciering	0,44	0,54	0,56	0,71	0,72	0,69	0,71	0,70	0,71	0,71
+ uitkering kinderbijslag	0,35	0,36	0,36	0,36	0,37	0,37	0,37	0,37	0,37	0,37
+ totaal uitkeringen ^b	0,39	0,39	0,38	0,38	0,38	0,39	0,38	0,39	0,40	0,41
- premie pensioenverzekering ^c	0,20	0,21	0,21	0,21	0,20	0,21	0,20	0,21	0,22	0,21
- premie	0,02	0,03	0,04	0,05	0,06	0,05	0,02	0,09	0,06	0,05
- premie volksverzekeringen	0,00	0,00	0,00	0,01	0,01	0,02	0,03	0,03	0,06	0,05
- loon- en inkomstenbelasting	0,22	0,22	0,23	0,23	0,31	0,34	0,34	0,37	0,35	0,36
- premie ziektekostenverzekeringen	-0,12	-0,13	-0,10	-0,10	-0,09	-0,07	-0,12	-0,12	-0,13	-0,14
- totaal heffingen ^b	0,09	0,09	0,09	0,10	0,11	0,12	0,11	0,12	0,12	0,12
besteedbaar inkomen										

a Lerman-Yitzhakibenedering.

b Inclusief overige overdrachten.

c Simulatie SCP.

Bron: CBS (IPO) SCP-bewerking

Tabel C7 Welvaart van besteedbaar inkomen naar inkomensbron huishouden, 1977-1998 (Kingbenadering)^a

	1977	1981	1985	1990	1994	1998
zelfstandige						
inkomen (μ)	18,6	17,9	18,3	23,5	21,2	22,0
(κ, ξ) = 1,1	14,9	13,9	14,4	18,6	16,6	17,4
(κ, ξ) = 2,2	12,2	10,9	11,5	14,9	12,9	13,4
werknemer						
inkomen (μ)	15,5	15,5	14,6	17,1	17,3	17,8
(κ, ξ) = 1,1	13,7	13,6	12,7	14,9	15,2	15,5
(κ, ξ) = 2,2	12,3	12,0	11,2	13,1	13,4	13,5
uitkeringsontvanger						
inkomen (μ)	12,1	12,2	10,6	11,7	11,1	11,5
(κ, ξ) = 1,1	10,5	10,6	9,4	9,9	9,2	9,6
(κ, ξ) = 2,2	9,2	9,3	8,4	8,6	7,8	8,1
pensioenontvanger						
inkomen (μ)	12,0	12,3	11,8	12,9	13,2	14,1
(κ, ξ) = 1,1	10,8	11,0	10,6	11,5	11,7	12,6
(κ, ξ) = 2,2	9,9	10,1	9,8	10,1	10,6	11,5

a Bij verschillende verticale (κ) en horizontale (ξ) ongelijkheidsaversie.

Bron: CBS (IPO) SCP-bewerking

**Tabel C8 Welvaart van besteedbaar inkomen naar huishoudentype, 1977-1998
(Kingbenadering)^a**

	1977	1981	1985	1990	1994	1998
65-plus, alleenstaand						
inkomen (μ)	12,5	12,9	11,9	13,0	13,0	13,6
($\kappa\xi$) = 1,1	11,2	11,6	10,8	11,5	11,4	12,0
($\kappa\xi$) = 2,2	10,4	10,7	10,0	10,5	10,4	10,9
65-plus, meerpersoons						
inkomen (μ)	12,9	13,2	12,5	14,5	14,7	15,6
($\kappa\xi$) = 1,1	11,3	11,6	11,1	12,6	12,9	13,8
($\kappa\xi$) = 2,2	10,3	10,5	10,0	11,1	11,4	11,5
18-64, alleenstaand						
inkomen (μ)	15,7	15,4	13,4	14,5	13,7	14,2
($\kappa\xi$) = 1,1	13,4	13,1	11,3	12,0	11,2	11,7
($\kappa\xi$) = 2,2	11,5	11,1	9,8	10,1	9,2	9,7
18-64, eenoudergezin						
inkomen (μ)	14,8	14,2	12,5	14,0	12,9	13,1
($\kappa\xi$) = 1,1	12,6	12,1	10,6	11,6	10,7	11,0
($\kappa\xi$) = 2,2	10,8	10,4	9,3	10,0	9,2	9,4
18-64, paar zonder kinderen						
inkomen (μ)	17,2	17,1	16,0	19,2	19,2	20,4
($\kappa\xi$) = 1,1	14,8	14,7	13,7	16,4	16,6	17,6
($\kappa\xi$) = 2,2	12,9	12,6	11,9	14,0	14,2	15,1
18-64, paar met kinderen						
inkomen (μ)	14,4	14,3	13,5	16,1	16,0	16,9
($\kappa\xi$) = 1,1	12,4	12,2	11,3	13,6	13,7	14,5
($\kappa\xi$) = 2,2	10,8	10,5	9,8	11,7	11,8	12,4

a Bij verschillende verticale (κ) en horizontale (ξ) ongelijkheidsaversie.

Bron: CBS (IPO) SCP-bewerking

Bijlage D Inkomensmobiliteit

De cumulatieve overgangsmatrix

De cumulatieve overgangsmatrix ziet er als volgt uit:

$$\begin{bmatrix} p_{11} & p_{11}+p_{12} & p_{11}+p_{12}+p_{13} & \dots & 1 \\ p_{11}+p_{21} & p_{11}+p_{21}+p_{12}+p_{22} & p_{11}+p_{21}+p_{12}+p_{22}+p_{13}+p_{23} & \dots & 2 \\ p_{11}+p_{21}+p_{31} & p_{11}+p_{21}+p_{31}+p_{12}+p_{22}+p_{32} & \dots & \dots & 3 \\ \vdots & \vdots & \vdots & \vdots & \vdots \\ 1 & 2 & 3 & \dots & n \end{bmatrix}$$

Een diagonaliserende uitruil in een bepaald blok (hier de linker bovenhoek) heeft op deze matrix alleen een effect voor de cel links boven.

$$\begin{bmatrix} p_{11}+\delta & p_{11}+p_{12} & p_{11}+p_{12}+p_{13} & \dots & 1 \\ p_{11}+p_{21} & p_{11}+p_{21}+p_{12}+p_{22} & p_{11}+p_{21}+p_{12}+p_{22}+p_{13}+p_{23} & \dots & 2 \\ p_{11}+p_{21}+p_{31} & p_{11}+p_{21}+p_{31}+p_{12}+p_{22}+p_{32} & \dots & \dots & 3 \\ \vdots & \vdots & \vdots & \vdots & \vdots \\ 1 & 2 & 3 & \dots & n \end{bmatrix}$$

Bij de andere ingangen komen $+\tau$ en $-\tau$ bij elkaar en heffen elkaar dus op.

Nu kan bewezen worden (Atkinson en Bourguignon 1982) dat wanneer twee overgangen worden vergeleken, overgang 1 en overgang 2, en de cumulatieve overgangsmatrix bij overgang 1 overall groter (of in ieder geval niet kleiner) is dan die van overgang 2, dat dan een reeks van diagonaliserende uitruilen met positieve τ kan worden gevonden die van de overgangsmatrix 2 de overgangsmatrix 1 maakt, zodat de overgangsmatrix 1 het grootste 'diagonale' gewicht heeft. Bij overgang 1 is de mate van mobiliteit dus lager dan die bij overgang 2.

Mobiliteit van jaar op jaar

In onderstaande tabellen wordt ingegaan op verplaatsingen in de inkomensverdeling die individuen meemaken van het ene op het andere jaar.

Tabel D1 Gedetailleerde informatie bij figuur 5.1: individuele verschuiving in de inkomensverdeling (in procentpunten) van jaar op jaar voor de periode 1989-1999 (in procenten)

	verschuiving in de inkomensverdeling									
	-100%	-35%	-25%	-15%	-5%	5%	15%	25%	35%	
	tot	tot	tot	tot	tot	tot	tot	tot	tot	tot
	-35%	-25%	-15%	-5%	5%	15%	25%	35%	100%	
totaal	2	2	4	12	60	13	4	1	2	
decil verdeling gemiddeld inkomen over 1989-1999										
1	2	1	2	7	79	6	2	1	1	
2	2	2	3	11	65	12	3	1	1	
3	3	2	4	13	56	15	4	2	2	
4	3	2	5	14	51	16	5	2	2	
5	3	3	5	14	49	17	5	2	2	
6	3	3	5	14	49	17	5	2	2	
7	3	2	5	14	50	17	5	2	2	
8	3	2	5	14	54	16	4	2	2	
9	2	1	3	13	62	13	3	1	2	
10	1	1	2	7	80	6	1	1	1	
decil verdeling inkomen voorgaande jaar										
1	0	0	0	2	76	9	4	2	7	
2	0	0	1	9	68	14	4	2	3	
3	0	1	3	13	58	16	5	2	3	
4	0	2	4	14	52	17	5	2	2	
5	2	2	5	15	49	18	6	2	2	
6	3	3	5	15	48	18	5	2	1	
7	4	3	6	15	49	18	4	1	0	
8	5	3	6	15	53	16	3	0	0	
9	5	3	6	14	63	9	0	0	0	
10	5	2	3	11	79	1	0	0	0	
jaar										
1989-1990	3	2	4	14	56	14	4	2	2	
1990-1991	3	2	4	12	59	13	4	2	2	
1991-1992	2	2	4	12	61	13	4	1	1	
1992-1993	3	2	4	11	61	14	3	1	2	
1993-1994	3	2	4	12	60	13	3	1	2	
1994-1995	2	2	4	13	60	12	3	1	2	
1995-1996	3	2	4	12	61	13	4	1	2	
1996-1997	2	2	4	13	59	14	4	1	2	
1997-1998	2	2	4	12	60	13	4	1	2	
1998-1999	2	2	4	12	60	14	4	1	1	

Bron: CBS (IPO '89-'99; vaste populatie) SCP-bewerking

Tabel D2 Gedetailleerde informatie bij figuur 5.1: individuele verschuiving in de inkomensverdeling (in procentpunten) van jaar op jaar voor de periode 1989-1999 (in procenten)

	verschuiving in de inkomensverdeling								
	-100%	-35%	-25%	-15%	-5%	5%	15%	25%	35%
	tot	tot	tot	tot	tot	tot	tot	tot	tot
	-35%	-25%	-15%	-5%	5%	15%	25%	35%	100%
totaal	2	2	4	12	60	13	4	1	2
huishoudenssamenstelling									
alleenstaand, nulverdiener	0	1	2	7	75	7	3	2	4
alleenstaand, eenverdiener	2	2	3	11	52	14	6	4	6
hfd/prt in paar zonder kinderen, nulverdiener	1	1	2	11	73	8	2	1	1
hfd/prt in paar zonder kinderen, eenverdiener	2	2	5	16	59	10	3	2	2
hfd/prt in paar zonder kinderen, tweeverdiener	3	3	5	13	60	11	3	1	1
hfd/prt in paar met kinderen, nulverdiener	5	3	4	11	57	13	4	2	2
hfd/prt in paar met kinderen, eenverdiener	2	2	3	13	57	17	4	1	1
hfd/prt in paar met kinderen, tweeverdiener	2	2	5	15	54	16	4	1	1
kind in paar met kinderen, nulverdiener	4	3	5	10	57	14	5	2	2
kind in paar met kinderen, eenverdiener	3	2	4	11	53	19	5	2	1
kind in paar met kinderen, tweeverdiener	4	2	3	12	53	18	4	1	1
hfd in eenoudergezin, nulverdiener	3	1	2	8	68	9	4	2	3
hfd in eenoudergezin, eenverdiener	2	2	4	12	48	17	6	3	5
kind in eenoudergezin nulverdiener	2	2	3	10	63	11	3	2	2
kind in eenoudergezin eenverdiener	5	2	4	13	46	16	6	3	4
alleenstaand, 65-plus	1	1	1	6	84	4	1	1	1
hoofd/partner in paar zonder kinderen, 65-plus	1	1	3	10	78	5	1	0	1
overig huishouden	7	5	7	15	46	12	4	2	2
sociaal-economische categorie									
zelfstandige puur of directeur	8	3	6	13	44	12	6	3	5
ambtenaar	2	1	3	13	61	15	3	1	1
werknemer markt	2	2	4	13	58	16	4	1	1
werkloze met uitkering/ABW	2	2	3	10	65	10	4	2	2
arbeidsongeschikte	3	3	4	12	59	12	4	2	2
pensioenontvanger	2	1	3	10	74	6	2	1	1
ontvangt WSF	2	1	3	9	52	20	7	2	3
overig	7	4	6	13	41	14	6	3	6
leeftijd									
0-24	2	2	4	9	41	20	8	5	9
25-34	2	3	6	15	53	14	4	2	2
35-44	2	1	3	12	59	16	4	1	2
45-54	3	2	4	11	56	17	5	2	2
55-64	4	2	5	13	60	11	3	1	2
65-74	2	1	3	11	73	6	2	1	1
75+	1	1	2	7	82	4	1	0	1

Bron: CBS (IPO '89-'99; vaste populatie) SCP-bewerking

Bijlage E Gebruikte gegevensbestanden

Inkomenspanelonderzoek (IPO)

Het IPO is een steekproef van circa 75.000 kernpersonen uit de administratie van de belastingdienst. Het bevat alle inkomensbestanddelen die relevant zijn voor de vaststelling van de loon- en inkomstenbelasting van alle huisgenoten van de kernpersoon in het betreffende belastingjaar. Bepaalde bestanddelen worden uit andere administraties verzameld (studiefinanciering, huursubsidie). Andere bestanddelen die van belang zijn voor de vaststelling van bruto- en netto-inkomens worden bijgeschat (kinderbijslag, premies werknemersverzekeringen en volksverzekeringen). Sommige bestanddelen ontbreken (pensioenpremies) en moeten worden geïmputeerd. In beginsel zijn steeds dezelfde personen in het onderzoek betrokken. Het IPO is gestart in 1984 met een steekproef van 5.000 huishoudens. In de periode 1987-1989 is de steekproef uitgebreid tot het huidige aantal. Gezien de herkomst van de gegevens bevat het IPO slechts een beperkt aantal achtergrondgegevens (niets over opleiding en arbeidsmarkt) en is het nauwelijks behept met non-respons (minder dan 1%). Voor de jaren 1977, 1981 en 1985 zijn vergelijkbare gegevens op jaarbasis uit de statistiek van de personele inkomensverdeling afgeleid. Deze hebben geen panelkarakter.

Doel	Schetsen van een beeld van de samenstelling en verdeling van inkomens van personen en huishoudens in Nederland.
Doelpopulatie	Bevolking van Nederland in particuliere huishoudens.
Soort onderzoek	Panelonderzoek. Het panel wordt jaarlijks aangevuld met een steekproef van 0,61% uit immigranten en nuljarigen.
Nettosteekproefomvang	Circa 75.000 'kernpersonen', aangevuld met hun huishoudensleden, in totaal ongeveer 210.000 personen.
Administratieve non-respons Weging	Circa 1% van de geselecteerde 'kernpersonen'. Personen naar geslacht, leeftijd, regio, huishoudensomvang, leeftijd van het hoofd; de gewichten worden zodanig bepaald dat alle personen in een huishouden hetzelfde gewicht hebben. De herweging geschiedt met behulp van de methode van lineair wegen.
Ophoging	Ieder huishouden krijgt een gewicht dat omgekeerd evenredig is aan de insluitkans (trekkingskans) van het desbetreffende huishouden.

Steekproefeenheid	Persoon.
Entiteiten	Persoon. Particulier huishouden.
Berichtgevers	Ministerie van Financiën (Belastingdienst), ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (individuele huursubsidie) en Informatie Beheer Groep (studiefinanciering).
Steekproefkader	Beheer relaties belastingdienst (BVR); dit is vergelijkbaar met de Gemeentelijke basisadministratie (GBA).
Waarnemingsmethode	Elektronische gegevensverzameling.
Opdrachtgever	Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).
Frequentie	Doorlopend.
Verslagperiode	Jaar.

Aanvullend voorzieningengebruik onderzoek (AVO)

Doel	Het AVO is een vierjaarlijks onderzoek om gegevens te verkrijgen over het gebruik van een groot aantal maatschappelijke en culturele voorzieningen voor de Nederlandse bevolking. Het onderzoek richt zich zowel op meting van het gebruik van voorzieningen als op meting van een breed scala van kenmerken die een huishouden en de individuele personen binnen een huishouden karakteriseren.
Doelpopulatie	NL-bevolking van zes jaar en ouder, zelfstandig wonend.
Soort onderzoek	Enquête onder de bevolking.
Nettosteekproefomvang	1979: 17.200 personen die deel uitmaken van 6.430 huishoudens. 1983: 14.900 personen die deel uitmaken van 5.980 huishoudens. 1987: 16.150 personen die deel uitmaken van 6.770 huishoudens. 1991: 13.100 personen die deel uitmaken van 5.720 huishoudens. 1995: 14.500 personen die deel uitmaken van 6.420 huishoudens. 1999: 13.500 personen die deel uitmaken van 6.125 huishoudens.
Respons	Variërend van 45%-70%.
Weging	Personen: naar leeftijd/geslacht/burgerlijke staat/urbanisatiegraad (vanaf 1995 'stedelijkheid'); huishoudens: naar weegfactor hoofd huishoudens; de gewichten worden zodanig bepaald dat alle personen in een huishouden hetzelfde gewicht hebben. De

Ophoging	herweging geschiedt met behulp van de methode van lineair wegen. Ieder huishouden krijgt een gewicht dat omgekeerd evenredig is aan de insluitkans (trekkingskans) van het desbetreffende huishouden.
Steekproefeenheid	Huishouden.
Entiteiten	Personen en huishoudens.
Berichtgevers	Respondent, hoofd; voor sommige kinderen één van de ouders.
Steekproefkader	PTT-afgiftepuntenbestand.
Waarnemingsmethode	Mondelinge en schriftelijke vragenlijst.
Opdrachtgever	Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP).
Frequentie	Vierjaarlijks, vanaf 1979.
Verslagperiode	Het gebruik van voorzieningen wordt gepeild voor een voorgaande periode, variërend van enkele maanden tot enkele jaren.

Noten

1. Een afbakening volgens het criterium van inkomensafhankelijkheid is te vinden in het rapport Gecumuleerd beleid (SCP 1990), waarin onder meer inkomensafhankelijke regelingen worden geanalyseerd. In deze regelingen is inkomensafhankelijkheid vaak een beslissend criterium voor de bepaling van de hoogte van eigen bijdragen.
2. Daarbij zijn aanvullende criteria gebruikt om enkele praktische complicaties te vermijden. In de eerste plaats is rekening gehouden met statistische onzekerheid in verband met het steekproefkarakter van de gegevens. Daarbij is een minimale marge van ¼% aangehouden. In de tweede plaats is toegestaan dat aan de uiterste onderkant niet wordt voldaan aan de dominantie-eis omdat dit door enkele waarnemingen kan worden veroorzaakt. Daarbij is uitgegaan van twee varianten, een ruime (beperkt tot de onderste 5%) en een strenge variant (beperkt tot de onderste 1%), beide met maximaal één snijpunt.
3. Ook Tsakloglou (1993) beweert exacte afleidingen voor deze drie maatstaven te geven, gedeeltelijk met referentie aan Mookherjee en Shorrocks (1982). De resultaten van Tsakloglou verschillen echter van die van Mookherjee en Shorrocks. Tsakloglou geeft geen verklaring voor deze verschillen. Omdat de formules van Tsakloglou zowel analytisch als bij empirische verificatie niet helemaal blijken te kloppen, zijn ze hier niet gebruikt.
4. Mookherjee en Shorrocks (1982) duiden deze afleiding summier aan met de term 'rewrite' en geven vervolgens een pragmatische benadering van de logaritmen:

$$\ln(1 - \sum \lambda(t_2) \Delta v) + \ln(1 + \sum \lambda(t_1) v(t_1) \Delta \mu / \mu(t_1)) \approx \\ - \sum \lambda(t_2) \Delta v + \sum \lambda(t_1) v(t_1) \Delta \mu / \mu(t_1)$$

In dit onderzoek worden de exacte formules gebruikt. Ze kosten nauwelijks extra rekentijd doordat ze op groepsniveau worden toegepast.

5. Jenkins (1995) duidt deze termen aan met A en B, en de termen bij de tussengroepsongelijkheid met C en D. Omdat de verandering in binnengroepsongelijkheid bij I_1 en I_2 drie termen omvat, is de letteraanduiding in dit hoofdstuk niet gebruikt. Overigens gebruiken Mookherjee en Shorrocks (1982) deze letters evenmin.
6. De verklaringskracht kan verder worden opgevoerd door de combinaties van alle kenmerken toe te laten. In principe levert dit een indeling tot duizenden (combinaties van) kenmerken. Om twee redenen is het echter de vraag of dit nog informatie oplevert. Ten eerste is het, net als bij regressie-analyse, maar de vraag of een relatie die gelegd is met behulp van zeer veel kenmerken nog als een verklaring kan worden gezien. In beginsel is de inkomensverdeling geheel 'verklaard' wanneer elke inkomenseenheid een unieke combinatie van kenmerken is, maar dan wordt het zeer ingewikkeld om verschillen tussen eenheden te duiden. Ten tweede is het gegevensbestand begrensd en raakt men met veel kenmerken aan de statistische betrouwbaarheid van de uitkomsten. Een poging met deze combinatie-indeling (verder niet besproken) liet zien dat op deze manier ruim een derde van de ongelijkheid in een willekeurig jaar wordt 'verklaard', maar dat de tijdsontwikkelingen niet wezenlijk beter worden gevolgd dan met de variabelen in de hoofdtekst.
7. Door standaardisatie worden de inkomens van een bepaald huishoudentype alle met (vrijwel) dezelfde factor vermenigvuldigd. De ongelijkheid binnen die groep verandert daarbij dus niet of nauwelijks.

Literatuur

Allison (1978)

Paul D. Allison. Measures of Inequality. In: *American Sociological Review* 43 (1978) december (865-880).

Amiel (1999)

Yoram Amiel. The Measurement of Income Inequality: The Subjective Approach. In: Jacques Silber (red.). *Handbook on Income Inequality Measurement*. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers, 1999 (227-241).

Arkes (1998)

J. Arkes. Trends in Long-run versus Cross-section Earnings Inequality in the 1970's and 1980's. In: *Review of Income and Wealth* 44 (1998) 2 (199-213).

Aronson and Lambert (1994).

J. Richard Aronson and Peter J. Lambert. Decomposing the Ginicoefficient to Reveal the Vertical, Horizontal and Reranking Effects of Income Taxation. In: *National Tax Journal* 47 (1994) 2 (273-294).

Atkinson (1970)

Anthony B. Atkinson. On the Measurement of Inequality. In: *Journal of Economic Theory* (1970) 2 (244-263).

Atkinson (1981)

A.B. Atkinson. The Measurement of Economic Mobility. In: P.J. Eijgelshoven en L.J. van Gemerden (red.). *Inkomensverdeling en openbare financiën*. Opstellen voor Jan Pen. Utrecht/Antwerpen: Spectrum, 1981 (Het wetenschappelijke boek 61).

Atkinson (1983a)

A.B. Atkinson. *The Economics of Inequality*. Oxford: Clarendon Press, 1983.

Atkinson (1983b)

A.B. Atkinson. *Social Justice and Public Policy*. Brighton: Wheatsheaf books ltd, 1983.

Atkinson (1995)

A.B. Atkinson. The Welfare State and Economic Performance. In: *National Tax Journal* 48 (1995) 2 (171-198).

Atkinson en Bourguignon (1982)

A.B. Atkinson en F. Bourguignon. The Comparison of Multi-dimensioned Distributions of Economic Status. In: *Review of Economic Studies* 49 (1982) (183-201).

Atkinson en Bourguignon (2000)

A.B. Atkinson en F. Bourguignon. *Handbook of Income Distribution*. Amsterdam: North-Holland, 2000.

Atkinson en Stiglitz (1980)

A.B. Atkinson and J.E. Stiglitz. *Lectures on Public Economics*. Maidenhead: McGraw-Hill, 1980.

Atkinson et al. (1988)

A.B. Atkinson, F. Bourguignon en C. Morrisson. Earnings Mobility. Income Distribution and Wealth Inequalities. In: *European Economic Review* 32 (1988) (619-632).

Atkinson et al. (1992)

A.B. Atkinson, F. Bourguignon en C. Morrisson. *Empirical Studies of Earnings Mobility*. Chur: Harwood Academic Publishers, 1992 (Fundamentals of Pure and Applied Economics 52).

- Baltagi (1998)
 B. H. Baltagi. Panel Data Methods. In: A. Ullah en D.E.A. Giles (red.). Handbook of Applied Economic Statistics. New York: Marcel Dekker, 1998 (291-323).
- Barr (1994)
 Nicholas Barr. The Welfare State. Oxford: Oxford University Press, 1994.
- Becker (1976)
 G.S. Becker. The Economic Approach to Human Behavior. Chicago: University Press, 1976.
- De Beer (1993)
 Paul de Beer. Het verdiende inkomen. Amsterdam/Houten: Wiardi Beckman Stichting/Bohn Stafleu Van Loghum, 1993.
- Bianchi et al. (1996)
 S.M. Bianchi, L.M. Casper en P.K. Peltola. A Cross-national Look at Married Women's Economic Dependency. Luxemburg: Luxembourg Income Study, 1996 (working paper 143).
- Bishop et al. (1994)
 John A. Bishop, K. Victor Chow and John P. Formby. Testing for Marginal Changes in Income Distributions with Lorenz and Concentration Curves. In: International Economic Review 35 (1994) 2 (479-488).
- Blackorby en Donaldson (1984)
 C. Blackorby en D. Donaldson. Ethical Social Index Numbers and the Measurement of Effective Tax/benefit Progressivity. In: Canadian Journal of Economics 17 (1984) 4 (683-694).
- Blinder (1974)
 Alan S. Blinder. Toward an Economic Theory of Income Distribution. Cambridge: MIT Press, 1974.
- Bos (1997)
 W. Bos. Inkomen van AOW'ers, 1995. In: Sociaal-economische maandstatistiek (1997) 4 (21-24).
- Bos et al. (1998)
 W. Bos, H.J. Dirven, B.H.G.M. Grubben, J.H.M. Pelsers, J.G.J. Thijssen, G.L.P.C. Timmermans, L. Trimp, C.J. Veenstra en M.P. Kelderman. Jaarboek welvaartsverdeling 1998. Feiten en cijfers over inkomen en consumptie in Nederland. Voorburg/Heerlen: CBS/Kluwer Bedrijfsinformatie, 1998.
- Bourguignon (1979)
 Francois Bourguignon. Decomposable Income Inequality Measures. In: Econometrica 47 (1979) 4 (901-920).
- Bourguignon en Fields (1997)
 F. Bourguignon en G.S. Fields. Discontinuous Losses from Poverty, Generalized Pa Measures, and Optimal Transfers to the Poor. In: Journal of Public Economics 63 (1997) (155-175).
- Buhmann et al. (1988)
 B. Buhmann, L. Rainwater, G. Schmaus, T.M. Smeeding. Equivalence Scales, Well-being, Inequality and Poverty. In: Review of Income and Wealth 34 (1988) juni (115-142).
- CBS (1995)
 Centraal Bureau voor de Statistiek. Consumentenprijsindexcijfers voor alternatieve bevolkingsgroepen. In: Maandstatistiek voor de prijzen 4 (1995) april (4-6).
- CBS (1996)
 Centraal Bureau voor de Statistiek. Sociaal-economische dynamiek 1996. Voorburg/Heerlen: CBS, 1996.

- CBS (1998a)
 Centraal Bureau voor de Statistiek. Koopkrachtontwikkeling. In: Sociaal-economische maandstatistiek (1998) 2 (61-69).
- CBS (1998b)
 Centraal Bureau voor de Statistiek. Jaarboek welvaartsverdeling 1998. Voorburg: Kluwer/CBS, 1998.
- Chakravarty et al. (1985)
 S.R. Chakravarty, B. Dutta en J.A. Weymark. Ethical Indices of Income Mobility. In: Social Choice and Welfare 2 (1985) (1-21).
- Champernowne (1974)
 D.G. Champernowne. A Comparison of Measures of Inequality of Income Distributions. In: Economic Journal (1974) 84 (787-816).
- Creedy (1991)
 J. Creedy. Lifetime Earnings and Inequality. In: Economic Record 67 (1991) 196 (46-58).
- Danziger en Gottschalk (1995)
 Sheldon Danziger and Peter Gottschalk. America Unequal. New York: Russell Sage Foundation, 1995.
- Dardanoni (1993)
 V. Dardanoni. Measuring Social Mobility. In: Journal of Economic Theory 61 (1993) (372-394).
- Dardanoni (1995)
 V. Dardanoni. Income Distribution Dynamics: Monotone Markov Chains Make Light Work. In: Social Choice and Welfare 12 (1995) (181-192).
- Das and Parikh (1982)
 T. Das and A. Parikh. Decomposition of Inequality Measures and a Comparative Analysis. In: Empirical Economics 7 (1982) (23-48).
- Davies en Hoy (1994)
 J. Davies en M. Hoy. The Normative Significance of Using Third-degree Stochastic Dominance in Comparing Income Distributions. In: Journal of Economic Theory 64 (1994) (520-530).
- Doris (1998)
 A. Doris. The Labour Supply of the Wives of Unemployed Men: Is the Means Testing of Benefits Contributing to the Polarization of Work? Maynooth: Department of Economics, University of Ireland, 1998 (working paper) (internet: econpapers.hhs.se/paper/maymayecw).
- Duncan et al. (1993)
 G.J. Duncan, B. Gustafsson, R. Hauser, G. Schmauss, H. Messinger, R. Muffels, B. Nolan en J.C. Ray. Poverty Dynamics in Eight Countries. In: Journal of Population Economics 6 (1993) (215-234).
- Elfring en Kloosterman (1994)
 T. Elfring, R.C. Kloosterman. Een miljoen banen erbij: de groei van de werkgelegenheid in Nederland na 1979 nader bekeken. In: H. Scholten, S.C. de Groot (red.). Arbeidsmarkt en sociale zekerheid: beleid in beweging. Tilburg/Delft: IVA/Eburon, 1994 (421-434).
- Ervik (1998)
 Rune Ervik. The Redistributive Aim of Social Policy: A Comparative Analyses of Taxes, Tax Expenditure Transfers and Direct Transfers in Eight Countries. Luxembourg: Luxembourg Income Study, 1998 (working paper 184).

- Fields (1998)
 Gary Fields. Do Inequality Measures Measure Inequality? In: Jenkins, Kapteyn en Van Praag. *The Distribution of Welfare & Household Production*. Cambridge: University Press, 1998.
- Fields en Fei (1978)
 G.S. Fields en J.C.H. Fei. On Inequality Comparisons. In: *Econometrica* 46 (1978) (303-316).
- Fields en Ok (1996a)
 G.S. Fields en E.A. Ok. The Meaning and Measurement of Income Mobility. In: *Journal of Economic Theory* 71 (1996) (349-377).
- Fields en Ok (1996b)
 G.S. Fields en E.A. Ok. The Measurement of Income Mobility: An Introduction to the Literature. In: *Economic Research Reports RR # 96-05*. New York: Department of Economics, New York University, 1996.
- Formby et al. (1984)
 John P. Formby, Terry G. Seaks and W. James Smith. Difficulties in the Measurement and Comparison of Tax Progressivity: The Case of North America. In: *Public Finance/ Finances Publiques* 39 (1984) 3 (297-312).
- Galasi (1998)
 P. Galasi. *Income Inequality and Mobility in Hungary 1992-96*. Florence: UNICEF, 1998 (Innocenti Occasional Papers, Economic and Social Policy Series 64).
- Gardiner (1997)
 Karen Gardiner. A Survey of Income Inequality over de Last Twenty Years: How Does the UK Compare? In: Gottschalk, Gustafsson en Palmer (red.). *Changing Patterns in the Distribution of Economic Welfare; An International Perspective*. Cambridge: University Press, 1997.
- Geraedts (1998)
 L. Gereadts. *Decompositie inkomensongelijkheid*. Rijswijk: Katholieke Universiteit Brabant/Sociaal en Cultureel Planbureau, 1998 (afstudeerscriptie).
- Gosling et al. (1997)
 A. Gosling, P. Johnson, J. McCrae en G. Paull. *The Dynamics of Low Pay and Unemployment in Early 1990's Britain*. Londen: The Institute for Fiscal Studies, 1997.
- Gottschalk en Smeeding (1997)
 P. Gottschalk en T.M. Smeeding. Empirical Evidence on Income Inequality in Industrialized Countries. Luxembourg: Luxembourg Income Study, 1997 (working paper 154).
- Gottschalk et al. (1997)
 Peter Gottschalk, Björn Gustafsson en Edward Palmer. What's Behind the Increase in Inequality? In: Gottschalk, Gustafsson en Palmer (red.). *Changing Patterns in the Distribution of Economic Welfare; An International Perspective*. Cambridge: University Press, 1997.
- De Graaf en Luijkx (1993)
 Paul M. de Graaf en Ruud Luijkx. Trends in Status Attainment in the Netherlands from Ascription to Achievement. In: Henk A. Becker en Piet L.J. Hermkens. *Solidarity of Generations*. Amsterdam: Thesis publishers, 1993 (437-466).
- Guerrero (1987)
 V.M. Guerrero. A Note on the Estimation of Atkinson's Index of Inequality. In: *Economics Letters* 25 (1987) (379-384).
- Gustafsson (1994)
 B. Gustafsson. The Degree and Pattern of Income Immobility in Sweden. In: *Review of Income and Wealth* 40 (1994) 1 (67-86).

- Harrison en Seidl (1991)
E. Harrison en C. Seidl. *The Perception of Income Distributions: Inequality Versus Preferences*. Kiel: Institut für Finanzwissenschaft und Sozialpolitik, Universität zu Kiel, 1991.
- Hartog (1999)
Joop Hartog. *Moedig voorwaarts! Maar waarheen?* Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau, 1999.
- Hartog et al. (1999)
J. Hartog, J.G. Odink en J.P.J.M Smits. Rendement op scholing stabiliseert. In: *Economisch Statistische Berichten* (1999) 84 (582-583).
- Hendrix (1998)
P. Hendrix. *Welvaartsverschillen: onderzoek naar de oorzaken en achtergronden van veranderingen in de inkomensverdeling in de periode 1986-1994 met een vooruitblik tot 1998*. Den Haag: Elsevier, 1998.
- Den Hertog (1998)
R.G.J. den Hertog. Wie heeft er last van inflatie? In: *Economisch Statistische Berichten* (1998) 4142 (196-197).
- Van der Hoek (1996)
M.P. van der Hoek. *Inkomensverdeling en economische orde*. Arnhem: Gouda Quint, 1996.
- Hooghiemstra (1997)
E. Hooghiemstra. Demografische ontwikkelingen. In: M. Niphuis-Nell (red.). *Sociale atlas van de vrouw. Deel 4: Veranderingen in de primaire leefstijl*. Rijswijk: Sociaal en Cultureel Planbureau, 1997 (SCP-cahier 141).
- Jäntti (1996)
M. Jäntti. *Inequality in Five Countries in the 1980's: The Role of Demographic Shifts, Markets and Government Policies*. Luxemburg: Luxembourg Income Study, 1996 (working paper 146).
- Jarvis en Jenkins (1997)
S. Jarvis en S. Jenkins. *Income Dynamics in Britain: New Evidence from the British Household Panel Survey*. In: P. Gregg (red.). *Jobs, Wages and Poverty: Patterns of Persistence and Mobility in the Flexible Labour Market*. Londen: Centre for Economic Performance, The London School of Economics and Political Sciences, 1997.
- Jarvis en Jenkins (1998)
S. Jarvis en S. P. Jenkins. How Much Income Mobility Is There in Britain? In: *The Economic Journal* 108 (1998) (428-443).
- Jenkins (1988)
Stephen P. Jenkins. Empirical Measurement of Horizontal Inequity. In: *Journal of Public Economics* 39 (1988) (305-329).
- Jenkins (1991)
Stephen P. Jenkins. The Measurement of Income Inequality. In: Lars Osberg (red.), *Economic Inequality and Poverty*. Armond (New York): M.E. Sharpe Inc., 1991.
- Jenkins (1995)
S.P. Jenkins. Accounting for Inequality Trends: Decomposition Analyses for the UK, 1971-86. *Economica* 62 (1995) (29-63).
- Jenkins (1997)
Stephen P. Jenkins. Trends in Real Income in Britain: A Microeconomic Analysis. In: *Empirical Economics* 22 (1997) (483-500).

- Jianakoplos (1995)
 N.A. Jianakoplos. A Comparison of Income and Wealth Mobility in the United States. In: *Journal of Income Distribution* 5 (1995) 2 (211-225).
- Kakwani (1984)
 Nanak Kakwani. On the Measurement of Tax Progressivity and Redistributive Effect of Taxes with Applications to Horizontal and Vertical Equity. In: *Economic Inequality: Measurement and Policy; Advances in Econometrics* 3. Greenwich (USA): JAI Press, 1984.
- Kakwani (1986)
 Nanak Kakwani. *Analysing Redistribution Policies*. New York: Cambridge University Press, 1986.
- Kakwani (1990)
 Nanak Kakwani. Large Sample Distribution of Several Inequality Measures. Washington: The World Bank, 1990 (LSMS working paper 61).
- De Kam et al. (1987)
 C.A. de Kam, C.J. Wiebrens en F.G. van Herwaarden (red). *Bouwstenen voor inkomensbeleid en sociale zekerheid*. Den Haag: VUGA, 1987.
- Kanbur (1984)
 S.M. Ravi Kanbur. The Measurement and Decomposition of Inequality and Poverty. In: F. van der Ploeg (red.), *Mathematical Methods in Economics*. New York: John Wiley and Sons, 1984.
- Keuzenkamp en Hooghiemstra (2000)
 S. Keuzenkamp en E. Hooghiemstra. Een differentiatie van verdienerstypen. In: S. Keuzenkamp en E. Hooghiemstra (red). *De kunst van het combineren. Taakverdeling onder partners*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau, 2000.
- King (1983)
 Mervyn A. King. An Index of Inequality: With Applications to Horizontal Equity and Social Mobility. In: *Econometrica* 51 (1983) 1 (99-115).
- Klaus (2000)
 J.N.M. Klaus. *Huishoudensontwikkeling en inkomensverandering*. Utrecht: Nederlandse Geografische Studies 277, 2000.
- Klaus en Hooimeijer (1997)
 J. Klaus en P. Hooimeijer. Dynamiek in de mix van pensioenzuilen: een analyse van de inkomensontwikkeling voor en na pensionering. In: *Sociaal-economische maandstatistiek* (1997) 3 (24-31).
- Kolm (1976)
 S.C. Kolm. Unequal Inequalities I. In: *Journal of Economic Theory* 12 (1976) (416-442).
- Kolm (1996)
 Serge-Christophe Kolm. *Modern Theories of Justice*. Cambridge: MIT Press, 1996
- Kooreman en Wunderink (1997)
 Peter Kooreman and Sophia Wunderink. *The Economics of Household Behavior*. Londen: MacMillan Press, 1997.
- Kuga (1979)
 Kiyoshi Kuga. Comparison of Inequality Measures : A Monte Carlo Study. In: *Economic Study Quarterly* 30 (1979) 3 (219-235).
- Kuznets (1955)
 Simon Kuznets. Economic Growth and Income Inequality. In: *The American Economic Review* 14 (1955) 1 (1-28).

- Lambert (1989)
Peter Lambert. *The Distribution and Redistribution of Income*. Cambridge/Oxford: Basil Blackwell Inc., 1989.
- Lambert en Aronson (1993)
Peter J. Lambert and J. Ricard Aronson. Inequality Decomposition Analysis and the Gini Coefficient Revisited. In: *The Economic Journal* 103 (1993) (1221-1227).
- Lambert en Phähler (1988)
Peter J. Lambert and Wilhelm Phähler. On Aggregate Measures of the Net Redistributive Impact of Taxation and Government Expenditure. In: *Public Finance Quarterly* 16 (1988) 1 (178-202).
- Lambert en Ramos (1997)
Peter J. Lambert and Xavier Ramos. Horizontal Inequity and Vertical Redistribution. In: *International Tax and Public Finance* 4 (1997) 1 (25-37).
- Lambert en Yitzhaki (1995)
Peter J. Lambert and Shlomo Yitzhaki. Equity, Equality and Welfare. In: *European Economic Review* 39 (1995) (674-682).
- Leisering en Walker (1998)
L. Leisering en R. Walker. *New Realities: The Dynamics of Modernity*. In: L. Leisering en R. Walker (red.). *The Dynamics of Modern Society*. Bristol: Policy Press, 1998.
- Lerman en Yitzhaki (1995)
Robert I. Lerman and Shlomo Yitzhaki. Changing Ranks and the Inequality Impacts of Taxes and Transfers. In: *National Tax Journal* 48 (1995) 1 (45-59).
- Lisv (1999)
Landelijk instituut sociale verzekering. *Kroniek van de sociale verzekeringen 1999*. Amsterdam: Lisv, 1999.
- Maasoumi (1998)
E. Maasoumi. On Mobility. In: A. Ullah en D.E.A. Giles (red.). *Handbook of Economic Statistics*. New York: Marcel Dekker, 1998: hoofdstuk 5 (volume 155).
- Maddala (1988)
G.S. Maddala. *Econometrics*. Singapore: McGraw-Hill Book Company, 1988.
- Meghir en Whitehouse (1997)
C. Meghir en E. Whitehouse. Labour Market Transitions and Retirement of Men in the UK. In: *Journal of Econometrics* 79 (1997) (327-354).
- Mookherjee en Shorrocks (1982)
D. Mookherjee en A. Shorrocks. A Decomposition Analysis of the Trend in UK Income Inequality. In: *The Economic Journal* 92 (1982) (886-902).
- Muffels en Dirven (1993)
R. Muffels en H.J. Dirven. *Economic Mobility and Poverty Persistence*. Colchester: University of Essex, 1993 (working papers of the European Scientific Network on Household Panel Studies 75).
- Musgrave en Musgrave (1984)
Richard A. Musgrave en Peggy B. Musgrave. *Public Finance in Theory and Practice*. New York: McGraw-Hill Book Company, 1984 (eerste druk: 1973).
- Mustert (1976)
G.R. Mustert. *Van dubbeltjes en kwartjes*. Den Haag: Wetenschappelijke raad voor het overheidsbeleid, 1976.
- Mustert (1977)
G.R. Mustert. Meten met mate(n), over inkomensongelijkheid en maatstaven daarvoor. In: *Economisch Statistische berichten* 6 (13-4-1977).

- Neal en Rosen (2000)
Derek Neal en Sherwin Rosen. Theories of the Distribution of Earnings. In: A.B. Atkinson en F. Bourguignon. Handbook of Income Distribution. Amsterdam: North-Holland, 2000.
- NGR (2001)
Nederlandse gezinsraad. Gezin: beeld en werkelijkheid (Signalement 1). Den Haag: Nederlandse gezinsraad, 2001.
- Odink (1985)
J.G. Odink. Inkomensherverdeling, enkele aspecten van de inkomensherverdeling door de overheid in Nederland. Groningen: Wolters-Noordhoff, 1985.
- OECD (1997)
Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). Earnings Mobility: Taking a Longer Run View. In: Anonymous Employment Outlook. Parijs: OECD, 1997.
- Ok en Fields (1997)
E.A. Ok en G.S. Fields. A Subgroup Decomposable Measure of Relative Income Mobility. New York: Department of Economics, New York University, 1997 (Economic Research Reports RR# 97-04).
- Pen (1971)
Jan Pen. Income Distribution. Harmondsworth: Penguin, 1971.
- Plotnick (1981)
R. Plotnick. A Measure of Horizontal Inequity. In: Review of Economics and Statistics 63 (1981) 2 (283-288).
- Pollak (1971)
R.A. Pollak. Additive Utility Functions and Linear Engel Curves. In: Review of Economic Studies 38 (1971) (401-414).
- Pommer en Ruitenberg (1994)
Evert Pommer en Leendert Ruitenberg. Profijt van de overheid III. Den Haag: VUGA, 1994 (SCP-cahier 116).
- Roemer (1996)
John E. Roemer. Theories of Distributive Justice. Cambridge: Harvard University Press, 1996.
- Roemer et al. (2000).
To What Extent Do Fiscal Regimes Equalize Opportunities for Income Acquisition Among Citizens?. Davis: Department of Economics, University of California, 2000 (working paper 00-03) (internet: www.econ.ucdavis.edu/workingpapers).
- Sahota (1978)
Gian Singh Sahota. Theories of Personal Income Distributions: A Survey. In: Journal of Economic Literature (JEL) 16 (1978) maart (1-55).
- Saunders (1995)
P. Saunders. Immigrants and the Distribution of Income: National and International Comparisons. Luxemburg: Luxembourg Income Study, 1995 (working paper 123).
- Schiepers en Kickken (1998)
J.M.P. Schiepers en J.M.H. Kickken. Equivalentiefactoren 1990-1995. Voorburg/Heerlen: Centraal Bureau voor de Statistiek, 1998.
- Schiller (1977)
B. R. Schiller. Relative Earnings Mobility in the United States. In: The American Economic Review 67 (1977) 5 (926-942).
- SCP (1994)
Sociaal en Cultureel Planbureau. Profijt van de overheid 3. Den Haag: VUGA, 1994 (SCP-cahier 116).

- SCP (1998)
 Sociaal en Cultureel Planbureau. Sociaal en Cultureel Rapport 1998. Den Haag: Elsevier bedrijfsinformatie, 1998.
- SCP (2000)
 Sociaal en Cultureel Planbureau. De maat van de verzorgingsstaat. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau, 2000.
- SCP (2001a)
 Sociaal en Cultureel Planbureau. De sociale staat van Nederland. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau, 2001.
- SCP (2001b)
 Sociaal en Cultureel Planbureau. Over werken in de postindustriële samenleving. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau, 2001.
- SCP/CBS (1997)
 Sociaal en Cultureel Planbureau/Centraal Bureau voor de Statistiek. Armoedemonitor 1997. Den Haag: Elsevier bedrijfsinformatie, 1997 (SCP-cahier 140).
- SCP/CBS (1998)
 Sociaal en Cultureel Planbureau/Centraal Bureau voor de Statistiek. Armoedemonitor 1998. Den Haag: Elsevier bedrijfsinformatie, 1998 (SCP-cahier 151).
- SCP/CBS (2000)
 Sociaal en Cultureel Planbureau/Centraal Bureau voor de Statistiek. Armoedemonitor 2000. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau, 2000.
- Sen (1973)
 Amartya Sen. On Economic Inequality. Oxford: Clarendon Press, 1973.
- SER (1998)
 Sociaal-economische raad. Kengetallen koopkracht. Advies 98/15. Den Haag: Sociaal-economische raad, 1998.
- Shorrocks (1976)
 A.F. Shorrocks. Income Mobility and the Markov Assumption. In: *The Economic Journal* 86 (1976) (566-578).
- Shorrocks (1978)
 A. Shorrocks. Income Inequality and Income Mobility. In: *Journal of Economic Theory* 19 (1978) (376-393).
- Shorrocks (1980)
 A.F. Shorrocks. The Class of Additively Decomposable Inequality Measures. In: *Econometrica* 48 (1980) 3 (613-625).
- Shorrocks (1982a)
 A.F. Shorrocks. Inequality Decomposition by Factor Components. In: *Econometrica* 50 (1982) (193-211).
- Shorrocks (1982b)
 A.F. Shorrocks. The Impact of Income Components on the Distribution of Family Incomes. In: *Quarterly Journal of Economics* 98 (1982) (311-326).
- Shorrocks (1983)
 A.F. Shorrocks. Ranking Income Distributions. In: *Economica* 50 (1983) (1-17).
- Silber (1999)
 Jacques Silber (red.). *Handbook on Income Inequality Measurement*. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers, 1999.
- Van Sinderen en Van Bergeijk (1995)
 J. van Sinderen en P.A.G. van Bergeijk. Inkomensverdeling, economische groei en werkgelegenheid: een modelmatige verkenning. In: Koninklijke vereniging voor de Staathuishoudkunde, inkomensverdeling en economische activiteit (Preadviezen 1995), Utrecht: Lemma, 1995.

- Slesnick (1986)
D.T. Slesnick. Welfare Distributional Change and the Measurement of Social Mobility. In: *Review of Economics and Statistics* 68 (1986) (586-593).
- Slesnick (1989)
Daniel T. Slesnick. The Measurement of Horizontal Inequality. In: *Review of Economics and Statistics* 7163 (1989) 3 (481-490).
- Smith (1994)
P.K. Smith. Downward Mobility: Is It a Growing Problem? In: *American Journal of Economics and Sociology* 53 (1994) 1 (57-72).
- Van de Stadt (1998)
H. van de Stadt. *The Dynamics of Income and Welfare*. 1998 (proefschrift).
- Van de Stadt et al. (1986)
H. van de Stadt, A. ten Cate, A. J. Hundepool en W. J. Keller. *Statistische onderzoeken. Koopkracht in kaart gebracht. Een statistiek van de inkomensdynamiek. Voorburg/Heerlen: Centraal Bureau voor de Statistiek, 1986 (M28).*
- SZW (2000)
Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. *The Dutch Welfare State, Social and Economic Performance in an International Perspective*. Den Haag: Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, 2000.
- Telderstichting (2000)
Telderstichting. *Groei, inkomensverdeling en economische orde*. Den Haag: Telderstichting, 2000 (geschrift 90).
- Teulings en Hartog (1998)
Coen Teulings en Joop Hartog. *Corporatism or Competition*. Cambridge: Cambridge University Press, 1998.
- TK (1983/1984)
Nota Inkomensontwikkeling- en verdeling. Tweede Kamer, vergaderjaar 1983/1984, 18189, nrs. 1-2.
- Trimp (1996)
L. Trimp. Tien jaar koopkrachtveranderingen: 1984-1994. In: *Sociaal-economische maandstatistiek* (1996) 1 (21-25).
- Trimp (1997)
L. Trimp. Vermogensverdeling 1995. In: *Sociaal-economische maandstatistiek* (1997) 6 (26-29).
- Trimp (1998)
L. Trimp. Welvaartsdynamiek 1991-1996. In: *Sociaal-economische maandstatistiek* (1998) 2 (33-36).
- Verboon (1994)
Peter Verboon. *A Robust Approach to Nonlinear Multivariate Analyses*. Leiden: DSWO press, 1994.
- Veum (1992)
J.R. Veum. Accounting for Income Mobility Changes in the United States. In: *Social Science Quarterly* 73 (1992) 4 (773-785).
- De Vries et al. (1994)
G.J.M. de Vries (red.). *Inkomen en overheid*. Groningen: Wolters-Noordhoff, 1994.
- Wagstaff et al. (1999)
Adam Wagstaff et al. Redistributive Effect, Progressivity and Differential Tax Treatment: Personal Income Taxes in Twelve OECD Countries. In: *Journal of Public Economics* 72 (1999) (73-98).

- Van Wijck (1991)
Peter van Wijck. Inkomensverdelingsbeleid in Nederland. Amsterdam: Thesis/
Tinbergen Instituut, 1991.
- Wilterdink (1993)
Nico Wilterdink. Ongelijkheid en interdependentie, ontwikkelingen in welstandsver-
houdingen. In: Amsterdams sociologisch tijdschrift 20 (1993) 2 (3-42).
- Wilterdink (2002)
Nico Wilterdink. De ongelijkheid van inkomens: trends en ontwikkelingen. In: J.C.
Vrooman (red.). Sociale ongelijkheid: breuk of continuïteit? Actualiteitscollege van de
Nederlandse Sociologische Vereniging. Amsterdam: SISWO/NSV, 2002.
- Wolfson (1977)
D.J. Wolfson. Op zoek naar een aanvaardbare verdeling. Leiden: Stenfert Kroese, 1977.
- Wolfson (1988)
D.J. Wolfson. Publieke sector en economische orde. Groningen: Wolters-Noordhoff,
1988.
- WRR (1996)
Wetenschappelijke raad voor het regeringsbeleid. Tweedeling in perspectief. Rapport
50. Den Haag: Sdu, 1996.

Publicaties van het Sociaal en Cultureel Planbureau

Werkprogramma

Het Sociaal en Cultureel Planbureau stelt elke twee jaar zijn Werkprogramma vast. De tekst van het lopende programma (2002-2003) is te vinden op de website van het SCP: www.scp.nl.

Het Werkprogramma is rechtstreeks te bestellen bij het Sociaal en Cultureel Planbureau. ISBN 90-377-0097-7 (EUR 10).

SCP-publicaties

Onderstaande lijst bevat een selectie van publicaties van het Sociaal en Cultureel Planbureau. Deze publicaties zijn verkrijgbaar bij de boekhandel (prijswijzigingen voorbehouden). Een complete lijst is te vinden op de website van het SCP: www.scp.nl.

Sociale en Culturele Rapporten

Sociaal en Cultureel Rapport 1998. ISBN 90-5749-114-1 (EUR 41).

Sociaal en Cultureel Rapport 2000. ISBN 90-377-0015-2 (EUR 34).

Sociaal en Cultureel Rapport 2002. *De kwaliteit van de quartaire sector*. ISBN 90-377-0106-x (EUR 49,50).

The Netherlands in a European Perspective. Social & Cultural Report 2000. ISBN 90-377-0062-4 (English edition 2001) (\$ 99,50).

Nederlandse populaire versie van het SCR 1998

Een kwart eeuw sociale verandering in Nederland; de kerngegevens uit het Sociaal en Cultureel Rapport. Carlo van Praag en Wilfried Uitterhoeve. ISBN 90-6168-662-8 (EUR 11).

Engelse populaire versie van het SCR 1998

25 Years of Social Change in The Netherlands; Key Data from the Social and Cultural Report 1998. Carlo van Praag and Wilfried Uitterhoeve. ISBN 90-6168-580-x (EUR 11).

Nederlandse populaire versie van het SCR 2000

Nederland en de anderen; Europese vergelijkingen uit het Sociaal en Cultureel Rapport 2000. Wilfried Uitterhoeve. ISBN 90-5875-141-4 (EUR 13,40).

SCP-publicaties 2001

- 2001/1 *Gewenste groei. Bevolkingsgroei en sociaal-ruimtelijke ontwikkelingen in ex-groei-kernen (2001)*. ISBN 90-377-0031-4 (EUR 15,90).
- 2001/2 *Noch markt, noch staat. De Nederlandse non-profitsector in vergelijkend perspectief (2001)*. ISBN 90-377-0027-6 (EUR 27,30).
- 2001/3 *Onderwijs in allochtone levende talen. Een verkenning in zeven gemeenten (2001)*. ISBN 90-377-0050-0 (EUR 13,60).
- 2001/4 *Verstandig verzorgd. Een empirisch onderzoek naar de efficiëntie van de intramurale zorg voor verstandelijk gehandicapten (2001)*. ISBN 90-377-0051-9 (EUR 11,35).
- 2001/5 *Trends in de tijd. Een schets van recente ontwikkelingen in tijdsbesteding en tijdsordening (2001)*. ISBN 90-377-0068-3 (EUR 15,90).
- 2001/6 *Vrij om te helpen. Verkenning betaald langdurig zorgverlof (2001)*. ISBN 90-377-0053-5 (EUR 18,20).
- 2001/8 *Zo gewoon mogelijk. Een onderzoek naar draagvlak en draagkracht voor de vermaatschappelijking in de geestelijke gezondheidszorg (2001)*. ISBN 90-377-0071-3 (EUR 30).
- 2001/10 *Over werken in de postindustriële samenleving (2001)*. ISBN 90-377-0057-8 (EUR 34,10).

- 2001/11 *Rapportage ouderen 2001. Veranderingen in de leefsituatie (2001).* ISBN 90-377-0059-4 (EUR 29,55).
- 2001/13 *De stad in de omtrek (2001).* ISBN 90-377-0060-8 (EUR 18,20).
- 2001/14 *De sociale staat van Nederland 2001 (2001).* ISBN 90-377-0067-5 (EUR 36,15).
- 2001/17a *Rapportage minderheden 2001. Deel 1 Vorderingen op school (2001).* ISBN 90-377-0075-6 (EUR 22,50).
- 2001/17b *Rapportage minderheden 2001. Deel 2 Meer werk (2001).* ISBN 90-377-0077-2 (EUR 14,80).
- 2001/17 *Deel 1 en 2 Rapportage minderheden 2001 (2001).* ISBN 90-377-0078-0 (EUR 32,95).
- 2001/18 *Armoedemonitor 2001 (2001).* ISBN 90-377-0069-1 (EUR 20,42).

SCP-publicaties 2002

- 2002/2 *Van huis uit digitaal. Verwerving van digitale vaardigheden tussen thuismilieu en school (2002).* ISBN 90-377-0089-6 (EUR 19)
- 2002/3 *Voortgezet onderwijs in de jaren negentig (2002).* ISBN 90-377-0072-1 (EUR 29,90).
- 2002/4 *Boek en markt. Effectiviteit en efficiëntie van de vaste boekenprijs (2002).* ISBN 90-377-0095-0 (EUR 24,50).
- 2002/5 *Zekere banden. Sociale cohesie, leefbaarheid en veiligheid (2002).* ISBN 90-377-0076-4 (EUR 34,50).
- 2002/6 *Niet-stemmers. Een onderzoek naar achtergronden en motieven in enquêtes, interviews en focusgroepen (2002).* ISBN 90-377-0098-5 (EUR 19,90).
- 2002/7 *Zelfbepaalde zekerheden. Individuele keuzevrijheid in de sociale verzekeringen: draagvlak, benutting en determinanten (2002).* ISBN 90-377-0088-8 (EUR 12,50).
- 2002/8 *E-cultuur. Een empirische verkenning (2002).* ISBN 90-377-0092-6 (EUR 17,50).
- 2002/9 *Taal lokaal. Gemeentelijk beleid onderwijs in allochtone levende talen (OALT) (2002).* ISBN 90-377-0090-x (EUR 22,50).
- 2002/10 *Rapportage gehandicapten 2002. Maatschappelijke positie van mensen met lichamelijke beperkingen of verstandelijke handicaps (2002).* ISBN 90-377-0104-3 (EUR 29,50).
- 2002/13 *Emancipatiemonitor 2002 (2002).* ISBN 90-377-0110-8 (EUR 24,50).
- 2002/14 *Ouders bij de les (2002).* ISBN 90-377-0091-8 (EUR 19,90).

Onderzoeksrapporten 2001

- 2001/7 *Geleidelijk digitaal (2001).* ISBN 90-377-0083-7 (EUR 12).
- 2001/9 *Het beeld van de wetenschap (2001).* ISBN 90-377-0056-x (EUR 13,60).
- 2001/15 *Een model voor de strafrechtelijke keten (2001).* ISBN 90-377-0066-7 (EUR 18,20).
- 2001/16 *Efficiency of Homes for the Mentally Disabled in the Netherlands (2001).* ISBN 90-377-0064-0 (EUR 11,35).
- 2001/21 *De leefsituatie van allochtone ouderen in Nederland (2001)* ISBN 90-377-0080-2 (EUR 12,90).

Onderzoeksrapporten 2002

- 2002/01 *Onbetaalde arbeid op het spoor.* ISBN 90-377-0073-x (EUR 12).
- 2002/12 *De werkelijkheid van de Welzijnswet (2002).* ISBN 90-377-0116-7 (EUR 15,90).
- 2002/15 *De vierde sector (2002).* ISBN 90-377-0093-4 (EUR 34,50).

Onderzoeksrapporten 2003

- 2003/3 *Inkomen verdeeld (2003).* ISBN 90-377-0074-8 (EUR 32,50).

Werkdocumenten (rechtstreeks te verkrijgen bij het SCP).

- 67 *De vraag naar kinderopvang (2001)* (EUR 6,80).
- 68 *Trends en determinanten in de sport (2000)* (EUR 6,80).
- 69 *De toekomst van de AWBZ (2001)* (EUR 6,80).

- 70 The non profit sector in the Netherlands (2001) (EUR 6,80).
 71 Oudkomers in beeld (2001) (EUR 6,80).
 72 Het nieuwe consumeren (2001) (EUR 6,80)
 73 Voorstudie onderzoek 0-12-jarigen (2001) (EUR 6,80).
 74 Maten voor gemeenten (2001) (EUR 6,80).
 75 Ontwikkelingen in reïntegratie van uitkeringsontvangers (2001) (EUR 13,60).
 76 Tussenrapport Onderwijs in Allochtone Levende Talen (2001) (EUR 6,80).
 77 Ruime kavel of compacte stad ? (2001) (EUR 6,80).
 78 Verslaglegging van de modellering van de ouderenzorg ten behoeve van het ramingsmodel zorg (2001) (EUR 6,80).
 79 Sociale cohesie en sociale infrastructuur (2002) (EUR 6,80).
 80 Gemeentelijk ramingsmodel kinderopvang (2002). ISBN 90-377-0108-6 (EUR 6,80).
 81 Modellering van de gehandicaptenzorg (2002) (EUR 6,80).
 82 Verslaglegging van de modellering van de geestelijke gezondheidszorg ten behoeve van het ramingsmodel zorg (2002). ISBN 90-377-0099-3 (EUR 6,80).
 83 Verslaglegging van de modellering van de gehandicaptenzorg (2002). ISBN 90-377-0100-0 (EUR 6,80).
 84 Cultuur op het web. Het informatieaanbod op websites van musea en theaters (2002). ISBN 90-377-0101-9 (EUR 6,80)
 85 Intramuraal AWBZ-voorzieningen. Achtergronden bij gebruik en eigen bijdragen (2002). ISBN 90-377-0102-7 (EUR 6,80)
 86 Memorandum quatrieste sector 2002-2006 (2002). ISBN 90-377-0103-5 (EUR 10).
 87 Naar een agenda voor de jeugd. Voorstellen voor een positief lokaal jeugdbeleid (2002). ISBN 90-377-0105-1 (EUR 6,80).
 88 Kenniscentra in Nederland. Een inventariserend onderzoek naar kenmerken en groei van het aantal kenniscentra (2002). ISBN 90-377-0122-1 (EUR 11,00)

Overige publicaties

On Worlds of Welfare. Institutions and their effects in eleven welfare states (2001).

ISBN 90-377-0049-7 (\$19.95/EUR 22) (integrale vertaling van *De maat van de verzorgingsstaat*).

Report on the Elderly 2001 (2001). ISBN 90-377-0082-9 (EUR 34) (integrale vertaling van *Rapportage ouderen 2001*).

Essay *Waarom blijven boeren?* (2001). ISBN 90-377-0084-5 (EUR 4,50).

Doelmatigheid in de publieke sector in perspectief (2001). ISBN 90-377-0081-0 (EUR 7).

Particulier initiatief en publiek belang (2002). ISBN 90-377-0086-1 (EUR 19,90).

Uitgewerkt! (2002). ISBN 90-377-0085-3 (EUR 7).

De oplossing van de civil society (2002). ISBN 90-377-0107-8 (EUR 4,50).

Leeft Europa wel? Een verkenning van de Europese Unie in de publieke opinie en het onderwijs (2002). ISBN 90-377-0117-5 (EUR 6,80).

De veeleisende samenleving. Psychische vermoeidheid in een veranderde sociaal-culturele context (2002). ISBN 90-377-0199-1 (EUR 6,80).

Armoedebericht 2002 (2002). ISBN 90-377-0121-3 (EUR 9,90).

Kijken naar gevaren. Over maatschappelijke percepties van externe veiligheid (2002). ISBN 90-377-0120-5 (EUR 7,50)